

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1971. szeptember 22.

bb. 1. magyar vadásztörténetek német nyelven - tudományos, ismeretterjesztő, gyermekkönyvek külföldi kiadásai

i t f / p á / e z s - c z

1971. szeptember 22.

a kultura külkereskedelmi vállalatokkal kötött megállapodás alapján közös kiadású könyvek egész sorát jelenteti meg a közeljövőben több magyar kiadó, külföldi partnerekkel.

a corvina kiadó természetéből többféle műfajú kötetet adaptálnak idegen nyelvű olvasóközönségnek. német nyelvterületre jut el passuth lászló „aranyködben fáznak az istenek”, című regénye, ugyancsak német nyelvű változatban lát napvilágot a „vadásztörténetek”, című corvina-könyv, amely nagy magyar vadászok elbeszéléseit tartalmazza. az orosz népmese-gyűjteményt, amelyet „a csuka parancsára”, címmel reich károly színes illusztrációival hoztak forgalomba, rövidesen megismerhetik a német és finn gyerekek is. gyermek- és ifjúsági könyv dékány istvántól a „robinson utolsó kalandja”, című regény, az ortutay gyula által válogatott mesegyűjtemény, „a nagyravágyó fekete rigó”, és móra ferencről a „kincskereső kisködmön”, is, amelyek német nyelvű változatban az ndk-ban jelennek meg. utánnyomásra kötöttek megállapodást a kultura képviselői az albertiner verlag-gal kormos istván „aranytulipán”, és szabó magda „születésnap”, című könyvére. nagy sikerre van a német nyelvterületeken - különösen a svájci olvasók körében - tarr istván „a kocsi története”, című kulturtörténeti munkájának, amely új kiadás előtt áll.

magyar tudományos munkák külföldi publikálását is tervbe vették. az akadémiai kiadónál megjelent három kötetes „anatómiai atlasz”, - amely eddig 13 féle nyelven összesen 42 kiadást ért meg - most a fischer verlagnál második kiadásban lát napvilágot. a könyvtárosi szakszótárból - amelyet pipics zoltán szerkesztett - a harmadik kiadás készül egy müncheni kiadónál. rényi alfrédnak, a nemrég elhunyt világhírű magyar matematikusnak a könyvét, a „valószínűség-számítási tanulmányok”, - at angol nyelvű változatban rövidesen eljuttatják az egyesült államokba is, a közelmúltban kötött szerződés alapján. ugyancsak amerikai terjesztőkhöz jut a már több országban sikert aratott tanulmánykötet ádám györgy professzortól „az emlékezet biológiája”,. /mti/

- i -

16

bb. 2. új kezdeményezés baranyában: természet- és környezetvédelmi uttoró-szakkörök szervezése

vid/e kz -cz

1971. szeptember 22.

új kezdeményezésről adtak hírt baranyából: az uttorószövetség - a déldunántúli vízügyi igazgatóság mérnökeinek javaslatára - természet- és környezetvédelmi uttoró-szakkörök szervezése. a törekvés az, hogy a 10-14 éves gyerekek megismerjék a természeti tényezőknek az emberi életben betöltött fontos szerepét, s így tudatbódják bennük a természet- és környezetvédelem jelentősége.

a pájtások - szakemberek irányításával - maguk is részt vesznek a vizsgálatokban: a városokban főleg levegőszennyeződési, a falvakban pedig elsősorban vízminőségi megfigyeléseket folytatnak. az ugynevezett bázisszakkör a pécsi szabó istván uttoróházban működik. ott alakítják ki azokat a módszereket, amelyek révén leginkább fel tudják kelteni a gyerekek figyelmét e fontos társadalmi kérdés iránt. többek között kirándulásokat szerveznek a természetvédelmi helyekre, ahol megismerkednek a védett növényekkel, állatokkal, geológiai képződményekkel. a vízügyi igazgatóság által rendelkezésükre bocsátott műszerekkel figyelemmel kísérik a levegő és a vizek minőségének alakulását, s így a saját tapasztalataik alapján ismerik majd fel a szennyeződés elleni küzdelem fontosságát.

a baranyai tapasztalatok nyomán később az ország más megyéiben, városaiban is szerveznek természet- és környezetvédelmi uttoró-szakkörököt. /mti/

-...-

bb. 3. vezetőségválasztó taggyűlések, küldöttgyűlések, tagkönyvcsere - előkészületek a kisz 8. kongresszusára

i nn/pá/e zs -cz

1971. szeptember 22.

országszerte megkezdődtek az üzemi, mezőgazdasági, kereskedelmi, közlekedési, hivatali és területi jellegű kisz alapszervezetekben a vezetőségválasztó taggyűlések, valamint a csúcsvezetőségválasztó küldöttgyűlések. a fiatalok tanácskozás-sorozata - amely október 5-ig tart - szerves része az ifjúsági szövetség közelgő kongresszusát köszöntő előkészületeknek. mintegy egymillió fiatal vesz részt az összejöveteleken, amelyekeken megvonják a kisz legutóbbi kongresszusa óta végzett tevékenység mérlegét, beszámolnak a helyi ifjúsági szervezetek munkájának eredményeiről és ugyanakkor megszabják a következő időszak feladatait is. az ifjú kommunisták megvitatják a kisz kb nyílt levelét, a módosított szervezeti szabályzat tervezetét is.

/folyt.köv./

- 2 -

bb. 3. /vezetőségválasztó...folyt./e

október 5 és november 1 között kerül sor a kisz-bizottságokat választó küldöttértekezletekre. a szervezeti előírások szerint egyébként a vezető funkciók betöltésére a fiatalok a taggyűléseken tehetnek javaslatokat, s az indítványozott személyek közül mindenki felkerül a jelöltek listájára, akit a taggyűlés résztvevőinek több mint 50 százaléka támogat. a kisz-bizottságokba ajánlottak személyéről ezúttal alapos, írásbeli jellemzést kérnek az alsóbb szintű ifjúsági szervektől, ami lehetővé teszi a jelölőbizottság számára, hogy a jelöltek közül a legalkalmasabbat válasszák ki a küldöttértekezletre.

december 1-ig országsszerte lezajlik a tagsági könyvek érvényesítése. ebben az időszakban a kisz-vezetőségek tagjai személyesen keresik fel az alapszervezet valamennyi tagját. egyebek között elbeszélgetnek velük arról, milyen feladatokat, megbízásokat javasolnak az illető kisz-tag számára. ugyanakkor ismertetik a vezetőség elképzeléseit is a következő évi akcióprogramról és meghallgatják az ifjúkommunisták ezzel kapcsolatos javaslatait. valamennyi kisz-tag ekkor kinyilváníthatja: továbbra is az ifjúsági szövetség tagja akar-e maradni vagy sem.

mint a kisz központi bizottságánál elmondották, általános törekvés, hogy a vezetőségek megújítása során olyan fiatalok kerüljenek az ifjúsági kollektívák élére, akik munkájukkal, politikai felkészültségükkel, viselkedésükkel, erkölcsi tulajdonságaikkal egyaránt kivívták társaik megbecsülését. a vezetőségválasztások jó alkalmat kínálnak arra is, hogy az eddiginél nagyobb képviselőihez jussanak az ifjúsági mozgalom vezető funkcióiban a lányok, fiatalasszonyok és a termelőmunkában, a munkapadok mellett helytálló ifjúmunkások.

a tanintézeti kisz-alapszervezetekben már az előző tanév végén lezajlottak a kisz-taggyűlések, a küldöttgyűlések és küldöttértekezletek. az új oktatási év kezdetén az 1971-72-es tanévi akcióprogramot vitatják meg s részletesen foglalkoznak az mszmp központi bizottsága ifjúságpolitikai határozatából adódó feladatokkal, a kisz központi bizottsága nyílt levelével és a szervezeti szabályzat módosításának tervezetével. október 5. és november 1. között a küldöttgyűléseken és küldöttértekezleteken - a tavasszal megválasztott küldöttek részvételével - ajánlást fogadnak el a felsőbb szintű kisz-vezető testületbe történő megválasztásra. a járási, városi, kerületi küldöttértekezleteket egyöntetlően október 5- november 1. közötti periódusban tartják.

a kongresszus közeledtével mindenütt megélné a kisz- szervezetek gazdasági munkát segítő mozgalma is; szinte az ország valamennyi gyárának, üzemének fiatalsága bekapcsolódott a 8. kongresszust köszöntő akciókba, amelyeknek célja a termelékenység növelése, a minőség javítása, a fokozottabb anyagtakarékosság. a kisz központi bizottsága messzemenően támogatja ezeket a kezdeményezéseket és figyelemmel kíséri a 8. kongresszust köszöntő versenyek eredményeit. /mti/

- 3 -

bb. 4. hétezer holdat művel 50 traktoros - az egész falu arculatát átforgatja a füzesgyarmati vörös csillag termelőszövetkezet

vid/kz/rj cz

1971. szeptember 22.

elkészítette középtávu fejlesztési tervét békés megye egyik legkiválóbb mezőgazdasági üzeme, a tízezer holdas füzesgyarmati vörös csillag termelőszövetkezet, a hazai szocialista nagyüzemek összességének fejlődését is reprezentáló terv végrehajtásával nemcsak a vörös csillag tsz tagjainak élet- és munkakörülményei javulnak, de ugyanakkor átforgatódik az egész falu arculata is.

a figyelemreméltó terv szerint a közös gazdaság olyan mértékben bővíti és korszerűsíti tovább a gépparkját, hogy a növénytermelésből lényegében teljesen „számúzi”, a kapát, s ezzel együtt a kézi munkát. hétezer hold szántójának minden munkáját, a talajelőkészítéstől a betakarításig mindössze 50 traktoros látja majd el. a takarmánytermesztés, illetve az állattenyésztés fejlesztésének programjában - a helyi arany kalász termelőszövetkezetel társulva - felépítik a körös-vidék legmodernebb sertéshizlaldáját, s ebből évente 17.000 hizót értékesítenek majd, a meglévő ólakból pedig további 5 000 hizottsertést adnak piacra. szerepel a tervekben továbbá egy évente 50 000 hizottsertés feldolgozására alkalmas vágóhid kialakítása is. ezt ugyancsak társulásos alapon akarják létrehozni, azzal a megfontolással, hogy a városoktól és a közlekedési központoktól távol eső sárréti falvak hizóit helyben dolgozthassák fel.

a nagyszabású terv megfogalmazott célja az, hogy a szövetkezet tagjainak az ipari munkásokéval teljesen azonos élet- és munkakörülményeket teremtsenek. ezt a cél szolgálja a tervnek az az előírása is, hogy minden területen bevezetik a 8 órás műszakot, a szabad szombatot, közétkeztetési, szórakozási, tanulási lehetőségeket biztosítanak. az egész falu átforgatása szempontjából figyelemreméltó a tervnek az az intézkedése, mely szerint a helyi általános fogyasztási értékesítő szövetkezettel közösen új faluközpontot alakítanak ki. már 1972-ig több emeletes épülettömböt hoznak tető alá. ezek földszintjén a fogyasztási szövetkezet ruházati boltot, abc áruházat, a termelőszövetkezet pedig hus-, tej- és zöldség-gyümölcs boltot nyit. az emeleten lakásokat, továbbá 1.000 személyes éttermet, korszerű üzemi konyhát, társalgót, klubhelyiséget nyitnak. a vörös csillag tsz ezen túlmenően is évente félmillió forintot költ a tagok családi ház építésének támogatására. családonként 40-50 ezer forint kamatmentes hitelt ad, s biztosítja, hogy az építkezést a szövetkezet saját brigádja oldja meg, mégpedig az átlagosnál olcsóbban.

/folyt.köv/

- 4 -

bb. 4. / hétezer holdat... 1. folyt./rj

a nagyszabású fejlesztési terveket a szövetkezet tagjainak több mint két évtizedes tervszerű és szorgalmas munkája alapozta meg. a füzesgyarmati szövetkezeti gazdák ma 20 mázsa búzát, 30 mázsa szemeskukoricát, s 280 mázsa cukorrépát termelnek olyan földeken, amelyeket korábban az ország legsilányabb talajai közé soroltak. felemelkedésük alapját - a termőföldet - a továbbiakban is kiemelt gondossággal kezelik. a hazánkban ismert és alkalmazott legkorszerűbb eszközökkel és módszerekkel tovább javítják a talajt, folytatják a vízrendezést, s megteremtik a feltételeit, hogy 1975-ben már 8 000 holdra tudjanak mesterséges csapadékot juttatni. ebben a szövetkezetben különösképpen megbecsülik az új módszereket, a szakemberek tudását. a most elfogadott, 1975-ig megvalósuló középtávu terv szerint a gazdaság munkáját 23 egyetemest, illetve főiskolát végzett szakember irányítja. a kitünően vezetett, s eredményesen gazdálkodó termelőszövetkezet érthető módon vonzza a fiatalokat is. az országnak ez az egyik „legfiatalabb”, közös gazdasága: a nyugdíjasokat is beleszámítva a szövetkezet tagjainak átlagos életkora 37 év. /mti/

..

bb. 5. /sók a meghűlés, de nincs influenza-október elsejétől munkába lép a figyelőszolgálat

i/ms/tr/rj zs cz

1971. szeptember 22.

budapesten sok a meghűléses, náthás, hurutosmegbetegedés, a torokfájás. dr. virágh gyula főorvos, a köjál járványügyi osztályának vezetője elmondta, a meghűléses betegségek számának növekedése a hirtelen bekövetkezett és elég tartósan bizonyult hideg rováására írható. influenza nincs, ilyen megbetegedést egyébként az országban sem tapasztaltak, sőt Európában sem.

mint a legutóbbi évek tapasztalatai mutatják, az influenza hazánkba január végén, február elején szokott betörni, a fővárosban február a kritikus hónap. minthogy a hongkongi törzs a legutóbbi két évben okozott járványt, és a lakosság nagyrésze az átvészelés miatt immuniussá vált, hacsak a kórokozó időközben meg nem változik, nem kell járványtól tartanunk. ennek ellenére a köjál természetesen résen áll, és mint minden évben, október elsejével az idén is munkába lép a figyelőszolgálat, amely az iskolai hiányzások és a hét napon átuli táppénzes napok számának alakulásából, az influenza gyanújával történő kórházba szállítások adataiból és a gyógyító orvosi szolgálat jelzéseiből, valamint a virológiai vizsgálatok eredményeiből napról-napra pontosan meg tudja ítélni a helyzetet.

/folyt.köv./

- 5 -

bb. 5. / sok a meghülés... 1. folyt./rj

valószínűleg decemberben újból lesznek védőoltások. tudni kell azonban, hogy az oltás nem ad teljes védettséget, és csak akkor van komoly védőhatása, ha az oltóanyagban benne van az esetleg járványt okozó virustípus is. a védettség két hét alatt fejlődik ki, ezért járvány idején már késő oltani. ugyanígy értelmetlen volna a túl korai oltás is. egyrészt azért, mert a védettség mindössze 3-4 hónapig tart, másrészt mert a megfelelő oltóanyagot csak akkor lehet összeállítani, ha már valahol a világon a járvány megindult és kórokozóját ismerik. egyébként az oltás legnagyobb előnye, hogy eredményesen használható a veszélyes szövődmények megelőzésére, ezért az idén is elsősorban a legjobban veszélyeztetett idős és beteg embereket igyekeznek majd védeni. /mti/

...

bb. 6. elapadt források - vándorolnak a bükk vadak

vid/kz/rj cz

1971. szeptember 22.

mintegy 50 forrás elapadt a szokatlanul hosszúra nyúlt szárazság miatt a bükk hegységben. a korábbi napokban hullott néhány milliméternyi csapadékot „elnyelte a föld”, nem jutott belőle azokba a földalatti barlangrendszerekbe, amelyek a források, csobogók vízutánpótlását adják. szárazak a patakmedrek is.

a víz-hiányt elsősorban a hegység nemesvadjai érzik. az őzek, szarvasok vándorlásra kényszerültek. azokat a helyeket keresik fel, ahol még most is üdeződik a fű. a lédus növények pótolják számukra a vizet. /mti/

..

- 6 -

bb. 7. a cél: együttműködés megteremtése a hivatásos és amatőr együttesek között - négyezer öntevékeny színjászó együttes a közművelődés „hadseregében”,

1/gy/tm/rj zs cz la

1971. szeptember 22.

milyen új feladatokat vállalnak a közművelődés munkásai a színház iránt, szeretők publikum növeléséért, hogyan lehetne gyümölcsöző együttműködést kialakítani a hivatásos és az amatőr színjátszás között? - erről adtak tájékoztatást a művelődésügyi miniszterium közművelődési főosztályának illetékesei, az mti munkatársainak.

- ma már a kulturális ismeretterjesztés oroszlanrészét az a 4000 amatőr színjászó csoport végzi, amely hétről-hétre művelődési autókra viszi el a színház élményét, elsősorban azokba a helységekre, ahová a hivatásosok évszámra sem jutnak el. a kulturális központoktól távolies városok, kis falvak művelődési otthonainak dobogóin tavaly már 20.000 előadást tartottak 2.5 millió néző előtt. változatos műsortervek, színvonalas produkciók a közönséget egyaránt nevelik a klasszikus művek és a modern alkotások értésére, megszerettetésére.

a cél az új évadban is az, hogy az amatőr együttesek riport-drámákban, irodalmi oratóriumokban, pódiumjátékokban vagy vídám szatirikus összeállításokban mindegyik mai, közéleti problémával foglalkozzanak. fő erősségük műsorpolitikai rugalmasságukban rejlik: olyan alkotásokat is színpadra állíthatnak, amelyek különleges témájuk, nehezen emészthető, de értékes tartalmuk következtében például csak kis rétegeket érdekelnek.

- a közeljövő egyik sürgető feladata a hivatásos és a műkedvelő színjátszás kapcsolatainak megteremtése, hiszen munkájuk, törekvéseik szoros egységet alkotnak. az amatőr színjátszást a közművelődés szerves részének tekintjük. a hivatásos művészt „adja” a mélyebb szakismeretet és az alaposabb művészi felkészültséget, a műkedvelés pedig a műsorpolitikában és stílusformákban való speciális válogatást, és a színházi élet térképén meglevő - sajnos, még meglehetősen nagy-fehér foltok „felderítését”, és eltüntetését.

- színházművészek és amatőrök, a színházi szakemberek és népművelők közös feladata az együttműködés lehetőségeinek, szervezeti formáinak megteremtése. a hivatásos színházművészet képviselői szakmai tanácsadással, információkkal, a képzésben és továbbképzésben való közreműködéssel segíthetik elő a műkedvelő mozgalom továbbfejlődését, a színház számára a közönség nevelését. /mti/

..

- 7 -

bb. 8. 250 éves a győri kármelita templom

vid/fm/rj la

1971. szeptember 22.

bajorországból 1697-ben telepedtek le győrről a sarutlan kármeliták, akik rövidesen rendházat, majd pedig templomot is építettek a rábaparti városban. a győri kármelita templomot a tiroli születésű witwer márton 1720-ban elkészített tervei alapján 1721 október 21-én kezdték építeni. a most 250 éves templomot, - amely győr egyik nevezetes műemléke, s az ország egyik legszebb barokk terét díszíti, - 1725. október 7-én avatták fel nádassy lászló csanádi püspök jelenlétében. a barokk stílusban épített templom belső berendezését richter ferenc cseh építőművész készítette és ugyancsak az ő munkája a templom remekművé barokk szószéke is. a győri kármelita templom oltárképeit a 17. század egyik kiváló művésze, martino altomonte festette, s bár a főoltárképet egy alkalmal három darabra szabdalta egy restaurátor, később, 1958-ban a győri születésű borsa Antal festőművésznek sikerült azt helyreállítania. /mti/

..-

bb. 9. évi 10.000 atutóbusz alváz tatabányáról

vid kz/rj cz

1971. szeptember 22.

a negyedik ötéves tervben az eddiginél nagyobb részt vállalt az országos járműfejlesztési program megvalósításából a komárom megyei fémipari vállalat. négy évvel ezelőtt rendezkedett be a tatabányai vállalat az ikarus autóbuszok alvázainak gyártására, s azóta az ikarus egyik jelentős partnere lett az üzem. tavaly csaknem 3000 alvázat szállítottak a fővárosba, ebben az évben már 4000-ot készítenek, a tervidőszak utolsó évében - 1975-ben - pedig már 10.000 alváz gyártását tervezik.

a tatabányán eddig a régi, az 556-os és a 180-as típusu autóbuszok fontos tartozékait készítették. rövidesen megkezdik az új 200-as ikarus-család tagjaihoz szükséges alvázak gyártását is. ezek a járművek superluxus kivitelben készülnek, az eddigieknél gyorsabbak, kényelmesebbek lesznek.

/folyt.köv./

- 8 -

bb. 9. /évi 10.000 ... 1. folyt./rj

a tatabányai üzem termelésének lendületes fejlesztésével nagymértékben hozzájárul az ikarus export tervének teljesítéséhez, mert az ott gyártott alvázakra szerelt autóbuszok zöme a szovjetunióba, az ndk-ba, romániába és más országokba kerül. /mti/

..-

bb. 10. a rendszeresen italozó vezetőt el kell tiltani foglalkozásától - a legfelsőbb bíróság ítélete

bc/fk/rj zs cz

1971. szeptember 22.

egy hivatásos gépkocsiveető, aki motorkerékpárral járt munkába, egy este ittasan motorozott. meglehetősen bizonytalannul vezetett, ráadásul sem rajta, sem pótlóul ülő utasán nem volt kocsisak. egy teherautó vezetőjének feltilt a részeg motoros: megállította járművét, leszállt és feljegyezte a rendszámát.

a szabálytalankodó motoros így került a járásbíróság elé, amely ittás állapotban való járművezetés miatt három hónapi - végrehajtásában három évi próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte, a gépjárművezetői foglalkozásától azonban nem tiltotta el. azért mellőzte a melléklüntetés kiszabását, mert a terhelt komolyan látszó ígéretet tett, hogy a jövőben nem fog hasonló cselekményt elkövetni, s azt is eladta, hogy ez a körülmény őt anyagiilag is súlyosan érintené.

az ügygel törvényességi óvás alapján foglalkozott a legfelsőbb bíróság. ítéletében megállapította: a foglalkozástól eltiltást azzal szemben lehet alkalmazni, aki szakképzettséget kívánó foglalkozás szabályainak megszegésével vagy az abban való járattansága következtében követ el büntetett. e melléklüntetés alkalmazásánál első-sorban a társadalom védelmének érdeke kerül előtérbe, tehát a fogadalomtétel, vagy az anyagi hátrány következménye nem lehet a mellőzés oka. a terheltet különben ittás vezetés miatt már korábban 1500 forint pénzbírsággal, a mostani cselekménye után pár nappal pedig botrányos részegség miatt ismét ötszáz forint pénzbírsággal sújtották. az orvosszakértői vizsgálat szerint ugyan még nem egyértelműen idült alkoholista, viszont olyan személy, aki időnként mértéktelenül italozik, ezért a kényszerelvonó kezelés szükséges lenne, de gyomorfekélyére tekintettel nem végezhető el. így a társadalmi védekezés vele szemben csak a gépjárművezetéstől való eltiltással biztosítható. ezért a legfelsőbb bíróság megállapította, hogy a járásbíróság törvényt sértett, amikor a terheltet nem tiltotta el a gépjárművezetéstől, s az ügyben maga hozott érdemi határozatot: két évre eltiltotta a gépjárművezetői foglalkozástól. /mti/

..-

- 9 -

bb 11. trópusi állatbetegségek ellen magyar oltóanyag -
a phylaxia sikere dél-amerikában

1 ba/fk 1e bh la

1971. szeptember 22.

egyre több dél-amerikai ország érdeklődik a budapesti phylaxia vállalat állatgyógyászati termékei iránt. az állatgyógyászati ipar legrangosabb hazai képviselője a közelmúltban mexikóban megrendezett 19. állatorvosi világkongresszuson mutatkozott be először a dél-amerikai kontinensen. a kongresszussal egyidőben kiállítást rendeztek, amelyen a legnagyobb világcégek az állatgyógyászatban alkalmazott legújabb termékeiket mutatták be.

a legtöbb dél-amerikai ország jelentős agrárfeladatok megoldása előtt áll, és ezek közül rendkívül fontos a nemzeti jövedelem jelentős hányadát adó állattenyésztés modernizálása. a dél-amerikai országok képviselői nagy érdeklődéssel kísérték az egyetlen szocialista kiállítót, a magyar phylaxia vállalat termékeit. a vendéglátó mexikó mellett chile, dominika, guatemala cégei kötöttek megállapodásokat a magyar vállalattal.

elsősorban a legelterjedtebb állatfajok, a sertés, a szarvasmarha itthon már kikísérletezett gyógyszerei-, szérumok, vakcinák, oltóanyagok - iránt érdeklődtek. a nagy távolságok miatt élőanyagokat tartalmazó gyógyszerek szállítása nem látszik célszerűnek, ezért főleg gyártási technológiák, know-how eljárások és licencek megvételéről tárgyaltak.

a chilei partner céggel a phylaxia szakmai együttműködési megállapodást kötött. argentina a dél-amerikai kontinens legnagyobb szarvasmarhatenyésztő ország egyik vállalatával oltóanyagok kooperációs gyártását tervezik. a legnagyobb mexikói állategészségügyi cég, a syntex egy antibiotikumokat előállító üzem teljes berendezésére kért árajánlatot és tervdokumentációt. dominika és guatemala késztermékek és technológiák iránt egyaránt érdeklődik.

a phylaxia budapesti üzeméből már utnak indították az első gyógyszerkészítményeket, amelyekkel a dél-amerikai országok kutatói próbaoltásokat végeznek. előfordulhat ugyanis, hogy a hazánkban bevált oltóanyagok a trópusi éghajlaton csak bizonyos változtatásokkal alkalmazhatók eredményesen.

-.-

- 10 -

8.10 bh

NA 10¹⁰

bb 12. helyreállítják a tiszadobi torony-magtárt

vid fm bh la

1971. szeptember 22.

évek óta használaton kívül áll az 1700-as évek végén épített tiszadobi négyszintes toronymagtár, az úgynevezett „tubus-torony”, amelyet népi műemlékké nyilvánítottak. annak idején a terményt csigákkal szállították az emeletekre, alul nagy tölcserő képeztek ki, s ezen át csurgatták a kenyérgabonát a zsákokba. az épületen levő szellőző nyílásokban évszázadok óta galambok fészkelnek. innen kapta népi elnevezését, „tubus”, -t is. a tornyot magas téglafal vette körül és a szájhagyományok szerint nehéz időkben a falu lakossága a falakon belül huzódott meg.

a torony az utóbbi évtizedekben megdőlt, a szakemberek szerint azonban további dőléstől nem kell tartani. az illetékes szervek úgy döntöttek, hogy az ipariműemléket helyreállítják. a legsürgősebb feladat az épület állagmegóvása, amire előreláthatólag még az idén sor kerül. a hasznosításról csak a teljes felújítás után döntenek.

-.-

bb 13. a lakosság több mint 5000 javaslattal segítette -
elkészültek a területi tervek vas megyében

vid kz bh la

1971. szeptember 22.

elkészítették a negyedik ötéves területi tervüket vas megye helyi tanácsai. az újjáválasztott tanácsok először készítették ilyen újszerű, a 225 vasi település átfogó gazdaságpolitikai programját megfogalmazó terveket. ezek összhangban állnak mind a népgazdasági mind a megyei célokkal. a lakosság több mint 5000 javaslattal segítette elkészítésüket. középpontjukban 12 000 lakás megépítése és az ezzel kapcsolatos közműfejlesztések állnak. a három város helyi forrásait elsősorban a lakásépítés előfeltételeinek biztosítására koncentrálták. a városiasodó nagyközségek nyolcas csoportja az oktatási és közművelődési beruházásokat helyezte előtérbe, egyes esetekben az előirányzatok átcsoportosításával.

/folyt. köv./

- 11 -

8.20 bh

NA 10¹⁰

bb 13. / a lakosság ... folyt. / bh

a lakásépítés mellett a közös beruházások az óvodai férőhelyfejlesztéseket szolgálják. a tervek szerint 1770 gyermek számára biztosítanak új helyet az óvodákban, 520-al többet a megyei előirányzatnál.

néhány rendezetlenséget is találtak a középtávu tervekben. csak részben biztosítottak fedezetet a szombathelyi 250 személyes kollégium, a hagnversenyterem, a mozi és a celldömölki művelődési ház építéséhez. néhány kiviteli tervvel nem rendelkező programterv szintű fejlesztésnél is fedezetlenséget jeleztek a tervezők.

a megyében kialakult és hagyományossá vált társadalmi munka a tervek megvalósításának fontos segítője a jövőben is. ezért tanácsrendelet készül a társadalmi munka fokozottabb erkölcsi elismeréséről és a község-, városfejlesztési versenyéről./mti/

bb 14. könyv a huszonöt éves mezőföldi áfészről

vid fm bh -cz

1971. szeptember 22.

mezőföldi szövetkezeti uttörőinek, az első földművelésszövetkezet megalapítóinak és továbbfejlesztőinek állít emléket a mezőfalván székelő mezőföldi egyesült általános fogyasztási és értékesítő szövetkezet, amely „negyedszázad számadása”, címmel könyvet jelentetett meg a helyi szövetkezeti mozgalom történetéről.. az egykori hercegfalván /mai mezőfalván/ néhány taggal alakult szövetkezetnek ma 4200 tagja van, s hat községet lát el fogyasztási cikkekkel. a negyedik ötéves terv idején a mezőföldi áfész huszonöt millió forintot fordít hálózatfejlesztésre, s tizenhét új boltot nyit a hat mezőföldi községben./mti/

8.25

NA 1020

- 12 -

bb 15. szerdán 421 tonna gyümölcs érkezett a nagyvásártelepre

1 v/pá bh hgy

1971. szeptember 22.

szerdán összesen 130 vagon áru érkezett a nagyvásártelepre. a nagy mennyiségű áru egy részét a teli hónapokra tárolják, a többi pedig a fővárosi üzletekbe kerül. a keddi naphoz viszonyítva változatlan áron. burgonyából 5288 mázsa, vöröshagymából 641, fejeskáposztából pedig 561 mázsa érkezett a fővárosba. gyümölcsből a keddi nap kétszeresét, 421 tonnát kapott a nagyvásártelep. a legnagyobb szállítmány almából érkezett: 1567 mázsa. az almát kilónként 5,80-ért árulják a boltok. a körte kilója 6,80, a szőlőé 10,60, a szilvájé 4,80, az őszibaracké pedig nagyságtól függően 4.- és 7.- forint között változik./mti/

--

bb 16. a tv Lottószelvények jutalomSORSOROLÁSA

t kf se bh hgy

1971. szeptember 22.

a sportfogadási és Lottóigazgatóság központjában szerdán rendkívüli jutalomSORSOROLÁST tartottak. a tv Lottó-szelvények között összesen ezer tárgyereményt - köztük főnyereményként két öröklakást és két személygépkocsit sorsoltak ki. a főnyereményeket a következő szelvények tulajdonosai nyerték:

kétszobás, étkezőfülkés öröklakást a xv. kerületi Bartók Béla uton épülő társasházban: 8 035 388, 8 882 635

zsiguli személygépkocsi: 7 059 447

moszkvics személygépkocsi: 4 002 975 .

/mti/

bb. 17. társadalmi összefogást kíván a csökkent munkaképességű dolgozók foglalkoztatása - rehabilitációs szimpózium Balatonfüreden

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

Balatonfüreden szerdán folytatódott a szocialista országok rehabilitációs szakértőinek harmadik nemzetközi szimpóziuma. a második nap programjában, többségében a vendéglátók, a magyar szakemberek, köztük a Balatonfüredi szivgyógyászati rehabilitációs központ tudósai, tartottak előadást.

/folyt.köv./

10.45 rj

- 13

NA 1020

bb 13. / a lakosság folyt. / bh

a lakásépítés mellett a közös beruházások az óvodai férőhelyfejlesztéseket szolgálják. a tervek szerint 1770 gyermek számára biztosítanak új helyet az óvodákban, 520-al többet a megyei elölírányzatnál.

néhány rendezetlenséget is találtak a középtávu tervekben. csak részben biztosítottak fedezetet a szombathelyi 250 személyes kollégium, a hagnversenyterem, a mozi és a celldömölki művelődési ház építéséhez. néhány kiviteli tervvel nem rendelkező programterv szintű fejlesztésnél is fedezetlenséget jeleztek a tervezők.

a megyében kialakult és hagyományossá vált társadalmi munka a tervek megvalósításának fontos segítője a jövőben is. ezért tanácsrendelet készül a társadalmi munka fokozottabb erkölcsi elismeréséről és a község-, városfejlesztési versenyről. /mti/

--

bb 14. könyv a huszonöt éves mezőföldi afészről

vid fm bh -cz

1971. szeptember 22.

mezőföldi szövetkezeti uttörőinek, az első földművelésszövetkezet megalapítóinak és továbbfejlesztőinek állít emléket a mezőfalván székelő mezőföldi egyesült általános fogyasztási és értékesítő szövetkezet, amely ,, negyedszázad számadása,, címmel könyvet jelentetett meg a helyi szövetkezeti mozgalom történetéről.. az egykori herczegfalván /mai mezőfalván/ néhány taggal alakult szövetkezetnek ma 4200 tagja van, s hat községet lát el fogyasztási cikkekkel. a negyedik ötéves terv idején a mezőföldi afész huszonöt millió forintot fordít hálózatfejlesztésre, s tizenhét új boltot nyit a hat mezőföldi községben. /mti/

--

8.25

- 12 -

KA 102

bb 15. szerdán 421 tonna gyümölcs érkezett a nagyvásártelepre

i v/pá bh hgy

1971. szeptember 22.

szerdán összesen 130 vagon áru érkezett a nagyvásártelepre. a nagy mennyiségű áru egy részét a teli hónapokra tárolják, a többi pedig a fővárosi üzletekbe kerül. a keddi naphoz viszonyítva változatlan áron. burgonyából 5288 mázsa, vöröshagymából 641, fejeskáposztából pedig 561 mázsa érkezett a fővárosba. gyümölcsből a keddinek kétszeresét, 421 tonnát kapott a nagyvásártelep. a legnagyobb szállítmány almából érkezett: 1567 mázsa. az almát különként 5,80-ért árulják a boltok. a körte kilója 6,80, a szőlőé 10,60, a szilváié 4,80, az őszibaracké pedig nagyságtól függően 4.- és 7.- forint között változik. /mti/

--

bb 16. a tv Lottószelvények jutalomSORsolása

t kf se bh hgy

1971. szeptember 22.

a sportfogadási és Lottóigazgatóság központjában szerdán rendkívüli jutalomSORsolást tartottak. a tv Lottó-szelvények között összesen ezer tárgnyereményt - köztük főnyereményként két öröklakást és két személygépkocsit sorsoltak ki. a főnyereményeket a következő szelvények tulajdonsoai nyerték:

kétszobás, étkezőfülkés öröklakást a xv. kerületi bartók béla uton épülő társasházban: 8 035 388, 8 882 635

zsiguli személygépkocsi: 7 059 447

moszkvics személygépkocsi: 4 002 975 .

/mti/

--

bb. 17. társadalmi összefogást kíván a csökkent munkaképességű dolgozók foglalkoztatása - rehabilitációs szimpózium balatonfüreden

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

balatonfüreden szerdán folytatódott a szocialista országok rehabilitációs szakértőinek harmadik nemzetközi szimpóziuma. a második nap programjában, többségében a vendéglátók, a magyar szakemberek, köztük a balatonfüredi szivgyógyászati rehabilitációs központ tudósai, tartottak előadást.

/folyt.köv./

10.45 rj

- 13

KA 102

bb. 17. / társadalmi ... 1. folyt./rj

dr. debrőczy tiber, a balatonfüredi szívkórház igazgató főorvosa beszámolt arról a felmérésről, amely képet ad a csökkent munkaképességű mezőgazdasági dolgozók helyzetéről. balatonfüreden a közel múltban több, mint 200 olyan szívbeteget figyeltek meg, akik korábban a mezőgazdaságban dolgoztak, s akiknek további foglalkoztatását is e területen kívánják megoldani. a megfigyelt csoportban 33 betegnél állapították meg tromبózt, s közülük csak kettő térhetett vissza előző munkahelyére. az összes kezelt több, mint felének munkahelyváltásra volt szüksége ahhoz, hogy továbbra is dolgozhassék. a betegek több mint egyharmadának - a kezelés befejeztével - az orvosok nem ajánlottak munkát.

a szimpozionon csaknem minden előadó hangoztatta: a csökkent munkaképességűek megfelelő elhelyezéséhez elengedhetetlenül szükséges a társadalom és a munkahelyi kollektívák segítsége, összefogása.

a szimpozion résztvevői megismerkedtek a balatonfüredi szívkórház rehabilitációs tevékenységével, s technikai berendezéseivel. elismerését fejezte ki a látottakról jean regnieres, az ensz mellett tanácsadó szervként működő nemzetközi rehabilitációs társaság elnöke is. a szimpozionon előadások hangoztak el a munkatherápiáról, a sportnak, továbbá a pszichológiának a rehabilitációban betöltött szerepéről.
/mti/

bb. 18. megkezdődött a rizshántolás - kiváló minőségű az új termés

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

a dévaványai rizshántoló üzembe a körös vidék minden tájáról folyamatosan érkeznek a rizsszállítmányok. naponta több mint 700 mázsát vesznek át. a köröstarcsai petőfi tsz, a körösi-, a szarvasi állami gazdaság és a körös-völgy többi rizstermelő gazdasága az idén kiváló minőségű termést ad át feldolgozásra. különösen szépek az új szarvasi rizsfajták: a kákai-203, a kákai-165, a szarvasi korai és a szarvasi ilveges. az új rizs víztartalma azonban magas, ezért hántolás előtt szárítani kell. dévaványán szerdán kezdték meg az új termés hántolását, csomagolását. az asszonyok két műszakban dolgoznak, s naponta 700 mázsa rizst hántolnak, csomagolnak, s egy- és félkilós tasakokban továbbítják a kereskedelemnek. az új idényben dévaványán 75 ezer mázsa rizst dolgoznak fel. /mti/

10.53 rj

- 14 -

NA 1150

bb. 19. autós újságíró-találkozó és autóverseny - sajtótájékoztató a muosz-ban

t/ba/rj ie hgy

1971. szeptember 22.

az interpres tokaj rallye és a nemzetközi autós újságíró találkozó programját ismertették szerdán a magyar sajtó házában a kpm, a közúti balesetelhárítási tanács, a magyar autóklub és az interpres autóklub képviselői.

október 8. és 11 között a hagyományos tokaj rallye-vel együtt első ízben rendezik meg az európai autós újságírók közlekedésbiztonsági találkozóját. az eseményre az európai országokból 1200 autós újságírót hívtak meg. a széleskörű tanácskozást indokolja, hogy az automobilizmus és a motorsport fejlődésével együtt az utóbbi években jelentősen megnövekedett a közúti forgalomban nap-mint nap résztvevő újságírók szerepe, akik a tömegkommunikációs eszközök segítségével igen nagy területen adják át tapasztalataikat a gépjárművezetőknek.

az októberi autós találkozó három témakörrel foglalkozik majd. a morál a közúton című témakör előadói a forgalomban szerzett mindennapos tapasztalataikról, érdekes észrevételeikről számolnak be a nemzetközi hallgatóságának. a reklám és újságírás című előadások a biztonságos közlekedést célzó de sajnos nem mindig a leghatásosabb reklámszövegekkel, figyelemkeltő jelszavakkal foglalkoznak. az ember, mint a biztonsági tényező című témakör előadói nem hivatásos újságírók, hanem orvosok, pszichológusok, orvosmeteorológusok, mérnökök, gépjárműszakértők - mindazok, akik a sajtó hasábjain időnként foglalkoznak a rohamosan növekvő országuti motorizációval.

a találkozó résztvevői mind gyakorlott gépjárművezetők, akik a találkozót megelőzően többszáz kilométeres nehéz utszakaszt mint amatőr versenyzők tesznek meg. az autós újságírók szimpózionját ezentúl a tokaj rallye-vel egyidőben évente megrendezik. /mti/

--

11.20 rj

- 15 -

NA 1150

bb. 20. másfél millió kilométert vezetett

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

bensőséges ünnepségen búcsúztatták szombathelyen, a villamos vasut vezetői, dolgozói gecse jenő villamosvezetőt, nyugdíjbavonulása alkalmából. ott voltak az ünnepségen a közuti balesetelhárítási tanács és a vas megyei rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztályának vezetői is. megköszönték a villamosvezetőnek, hogy 28 éven át balesetmentesen vezette az utasokkal zsufolt villamost. gecse jenő csaknem három évtized alatt több mint másfél millió kilométert vezetett. nyugdíjba vonulása alkalmából munkatársai, barátai ajándékokkal halmozták el. /mti/

--

bb. 21. megkezdődött a tanárképzés szombathelyen

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

szerdán megkezdődött a tanárképzés szombathelyen, a pécsi tanárképző főiskola kihelyezett tagozatán. matematika-orosz, matematika-ének és matematika-testnevelés szakokon 50 tanárjelölt készül hivatására. nyiregyháza után szombathely az ország második olyan pedagógusképző bázisa, ahol egy intézeten belül képeznek nevelőket az általános iskolák alsó és felső tagozatai számára. /mti/

--

bb. 22. bemutatták az ifjúsági divatbizottság őszi-téli divatkollekcióját

t/ol/rj ie hgy

1971. szeptember 22.

a belkereskedelmi minisztérium égisze alatt második éve tevékenykedik a különféle társadalmi szervek, a kereskedelmi és az iparvállalatok képviselőiből alakult ifjúsági divatbizottság. évente kétszer rendezi meg a legújabb irányzatokat követő, főként a fiataloknak szánt bemutatót. neves tervezők munkálkodnak azon, hogy korszerű és egyben izléses divatot ajánljanak a fiataloknak, csupa olyan öltözetet, amelyek számukra is elfogadható áron kaphatók az üzletekben.

/folyt.köv./

11.40 rj

- 16 -

NA 110

bb. 22. / bemutatják... folyt./rj

a sajtótájékoztatón egybekötött ideo őszi-téli bemutatót szerdán rendezték meg a divattervező vállalat józsef köruti termében. a felvonultatott több mint félszáz modell közül sok készült importanyagból, de áraik arról tanuskodnak, hogy a fiatalok változatosan és viszonylag olcsón tudnak majd öltözni a téli szezonban is.

egyébként sorra alakultak meg a nagyobb vidéki városokban is az ifjúsági divatbizottságok, amelyek fő feladatuknak a fiatalok öltözködési ízlésének formálását tartják. e törekvéseiket támogatják a helyi kisz bizottságok és pedagógusok is. /mti/

--

bb. 23. másfél évi börtön hivatalos személy elleni erőszakért

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

kevéssel szabadulása után ismét összeütközésbe került a törvénnyel a büntetett előéletű pesti péter pál 45 éves szegedi lakos. ezuttal az őrhelyén szolgálatot teljesítő rendőrbé kötött bele. szidalmazta, sértegette a rendőrt, aki nem hagyhatta el őrhelyét. társa azonban a garázda nyomába eredet és igazoltatni akarta. pesti péter pál azonban nem tett eleget a felszólításnak, sőt ezt a rendőrt is megtámadta.

ügyét fellebbezés folytán a szegedi megyei bíróság tárgyalta, jóváhagyva az első fokú döntést. pesti péter pált jogerősen egy és félévi szigorított börtönre ítélte, s három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. /mti/

--

11.45 rj

- 17 -

NA 1200

bb. 24. „aranyosz,, a baranyai szőlőhegyeken

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

„aranyosz,, köszöntött az ország legdélibb borvidékére, a baranyai szőlőhegyekre, ahol a hét derekán általánosan megkezdődött a szüret. a ragyogó szeptemberi időjárás - a 10 órás napsütés és a 25 fok körüli meleg - ideális körülményeket teremtetett a fürtökérésére és szedésére. noha más évekhez képest korábban került sor a szüretre, a szőlő cukorfoka magasabb a szoktnál.

a megye négy nagy bortermő körzetében - a villány-siklósi, pécsi, a mohácsi és a szigetvári dombokon - szerdán már legalább ötezeren szüreteltek, köztük sok diák. az idén kevesebb must kerül a kádakba, mint tavaly, viszont az utóbbi évek legjobb minőségű boraira lehet számítani. a száraz, forró nyár és a mostani szép őszi időjárás kedvezett ennek a melegigényes növénynek. jelenleg is napról napra „édesednek,, a fürtök: a legutóbbi egy hét alatt például két-három cukorfok-gyarapodást mértek.

a most szüretelt szőlőfajták - az oportó, a hárslevelű és a leányka - általában husz cukorfokos, de nem ritka az ennél jobb minőségű termés sem. /mti/

--

bb. 25. magyar jogász szövetség

rj hgy

1971. szeptember 22.

szövetkezeti jogász szakosztálya október 4-6. között tartja 1. országos munkaértekezletét balatonfüreden. a munkaértekezleten szövetkezeti jogászok az egyetemes szövetkezeti törvény hatálybalépésével felmerülő szakmai és politikai kérdéseket vitatják meg. /mti/

--

11.55 rj

- 18 -

NA 1200

t

bb. 26. növekedett a helyi tanácsok hatásköre, 14 nagyközség tolnában

vid/ká/rj hgy

1971. szeptember 22.

az új tanácsotörvény gyakorlati megvalósításának eddigi tapasztalatairól tanácskozott szerdán a tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága. a vb-ülés megállapította, hogy az új tanácsotörvény megteremtette a jogi, szervezeti feltevéleit a helyi tanácsok jogköre, önállósága bővülésének, az új bevételi szabályozó rendszer pedig fokozatosan elősegíti gazdasági önállóságukat. azóta a helyi tanácsok hatásköre növekedett, közvetlenebbé vált a lakosság ügyeinek intézése.

a tolna megyei tanács 14 települést nyilvánított nagyközséggé, s részükre a községi tanácsokénál nagyobb - a városokéval csaknem azonos - hatás- és jogkört adott. lényegében befejeződött a kisközségek közös tanácsu községgé szervezése, s a korábbi 106 helyett már csak 61 községi szintű tanács működik a megyében.

a megye tanács 1971-75 évi pénzügyi és fejlesztési tervében valamennyi helyi tanács számára öt évre meghatározta a bevételek körét, a felsőbb tanácsi hozzájárulás mértékét és az átengedett bevételek arányát. így a helyi tanácsok saját tervük készítésekor, a gazdasági döntésekben számolhatnak azzal, hogy az elkövetkező öt évben milyen bevételi forrásokkal rendelkeznek. fennállásuk óta első ízben valamennyi helyi tanács önállóan öt éves fejlesztési tervet készített. a tervekben nagy súllyal szerepelnek a képviselő- és tanácstagi jelölőgyűléseken felvetett javaslatok.

a tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága határozatot fogadott el a helyi tanácsok önállóságának további kibontakoztatására, a tanácsok vezetésének, apparátusának megerősítésére. /mti/

--

12.00 rj

- 19 -

NA 1200

aaöb. 27. „jól érzik magukat,, a trófeák

i/jf/rj ie hgy

1971. szeptember 22.

a világkiállítás rendezőinek nem kis gondot okoz az értékes trófeák óvása és karbantartása. dr. bakkay lászló, az országos trófea bíráló bizottság vezetője, aki a világkiállítás nemzetközi zsűrijének elnökhelyettesi tisztségét is ellátja, az mti munkatársának elmondotta, hogy a hazai és a külföldi kiállítók elégedettek a páratlan értékű gyűjtemények kezelésével, óvásával.

a világ minden részéről érkezett prémeket, bőröket, a kiállítás megnyitása előtt különleges kezelésben részesítették, a raktárhelyiségbe nedves levegőt fújtak be, hogy a bundák ki ne száradjanak és vegyszerek porlasztásával elűzték meg a molyok, rovarok kártételét. most a kiállítás idején is rendszeresen ellenőrzik, hogy az új környezetben hogyan „viselkednek,, a bőrök és a prémek. a bundákat időről időre finom tollseprűvel leporolják, szarvasbőrrel áttörlik. néhány prémét különleges „elbánásban,, részesítenek. a lengyel világrekorder farkasbőr, amely az egyik legrégebbi trófea, hiszen már az 1937. évi nemzetközi vadászati kiállításon is bemutatották, időközben valamelyest összezsugorodott és állandóan gondozni kell, nehogy mérete tovább csökkenjen. a legértékesebb trófeákat, a különleges prémeket sok helyen üvegvitrinokban tartják, hogy hermetikusan el legyenek zárva a külvilágtól. /mti/

--

bb. 28. az élelmiszeripari dolgozók szakszervezete

rj cz

1971. szeptember 22.

központi vezetőségének meghívására budapestre érkezett a német demokratikus köztársaság élelmiszeripari és kereskedelmi dolgozói szakszervezetének küldöttsége, grunert siegfried vezetésével. a küldöttség magyarországi látogatása során tanulmányozza a szocialista munkaverseny szervezésének és irányításának tapasztalatait, a tudományos-technikai haladás helyzetét, valamint az élelmiszeripari dolgozók munka- és életkörülményeit. /mti/

--

12.54 rj

- 20 -

NF 135

bb. 29. szövetkezeti piackutatás a világkiállításon
-nyilatkozait az okisz elnöke

t/sb/rj cz

1971. szeptember 22.

a vadászati világkiállításon résztvevő csaknem 70 kisipari szövetkezet szerepléséről, üzleti tárgyalásairól nyilatkozott az mti munkatársának rév lajos, az okisz elnöke.

- a kisipari szövetkezetek - mondotta - a vadászat, a horgászat, a természetjárás és a kempingezés felszereléseinek széles termékválasztékát mutatják be a világkiállításon. a hazai szokásoktól eltérő igényeket is figyelembe vették a választék összeállításában. így a vadászöltözékek között kiállítottak vörös-frakkot, különböző kiirtókat és egyéb kellékeket, amelyek a falkavadászat tartozékai.

- a világkiállítás kedvező piackutatásra nyújtott lehetőséget. a külföldi pavilonok igazgatói és kereskedelmi képviselői számos kisipari szövetkezettel kezdtek tárgyalásokat a magyar termékek megvásárlásáról. különösen nagy az érdeklődés a vadász- hirtők, és szekerek iránt. több száz ilyen kocsit rendeltek, de most már félő, hogy a szűk gyártási kapacitás miatt nem fogadhatnak el több megbízást. a külföldi érdeklődés hívta fel a figyelmet arra is, hogy a hazai lóállomány lényeges csökkenése miatt kihalónak vélt nyerges és szíjgyártó szakma ujjászületése érdekében szakmai utánpótlásról kell gondoskodni. a nyugati országokban nagyon keresettek a hagyományos népi faragott butorok és a kovácsolt díszek. az egykori teknővályók tértek át a faragott butorok gyártására, a szegkovácsok pedig különféle kandalló rácsok és egyéb fémdíszek elkészítésére. a hazánkba látogató külföldi szövetkezeti szakemberekkel folytatott tárgyalásokon számos termék gyártási kooperációja is szóba került. többek között a japán szövetkezeti küldöttséggel magyarországon létesítendő esőkabát gyártó közös üzemről, horgászfelszerelések, mezőgazdasági kisgépek, kooperációs gyártásáról tárgyaltunk.

/folyt.köv./

13.06 rj

- 21 -

NF 132

bb. 29. / szövetkezeti... 1. folyt./rj

- a piackutatás fontos tanulsága, hogy a hazai igényeknek megfelelően növelni kell a termékválasztékot a tömegturisztikai, a horgász- és a vadászfelszerelésekből, hogy a természetbarátok valamennyi rétege megtalálhassa a neki legjobban megfelelő sport- és turisztikai eszközt, - fejezte be nyilatkozatát rév Lajos.
/mti

bb. 30. megjelent a világkiállítás trófeáinak pótkatalógusa

1/sb/rj cz

1971. szeptember 22.

a vadászati világkiállításon bemutatott mintegy 6 ezer trófeának egy része csak a nyári hónapokban érkezett budapestre, így kimaradt a vvk trófeakatalógusból, amelyben a május 21.-ig elküldött trófeákat sorolták fel. a késéssel érkezett és kiállított trófeákról most jelent meg a kiegészítő katalógus. ebben a 116 oldalas könyvben állatfajonként és országonként szerkesztették meg a trófeák jegyzékét és egyúttal közölték a nagydíjakat is. a pótkatalógus főleg az afrikai országok trófeáit tartalmazza egyelőre a világkiállításon lehet megvásárolni, később megkezdik a katalógus árusítását a könyvüzletek is.
/mti/

bb. 31. időjárásjelentés

rj cz

1971. szeptember 22.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 22-én szerdán 13 órakor

reggeli ködök

európában az északi területeket kivéve, csendes, nyugodt az idő. a kontinens nyugati-középső - és keleti része feletti anticiklon az elmúlt 24 óra folyamán tovább erősödött és kissé keletebbre húzódott. az ibériai félsziget felett az említett területek fölé folytatódik a melegebb levegő beáramlása. ez a két tényező együttesen ismét az évszaknak megfelelő, vagy annal kissé melegebb időt okoz. a kárpát-medence időjárásában a következő 36 órában változás nem lesz.

/folt.köv./

13.15 rj

- 22 -

HA 1300

bb. 31. / időjárásjelentés.. 1. folyt./rj

hazánkban kedden napos idő volt, esőt sehonnan sem jelentettek. a hőmérséklet koradélután 18-23 fokig emelkedett. hajnalra szeszélyes területi eloszlásban 3-9 fokig hűlt le a levegő. ma a reggeli órákban néhány helyen köd képződött, de ez 10 órára már mindenütt feloszlott. a hőmérséklet 11 órakor 16-21 fok között volt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 14.2 fok volt, a százéves átlagnál 1.3 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 20 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 773 mm, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig:

kevés felhő, eső nem lesz.
a hajnali és reggeli órákban többfelé párasodás, ködképződés. éjszaka gyenge, napközben megélénkülő délkeleti, déli szél.
várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 5-10
legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 19-24 fok között.

a duna vizállása budapestnél 136 cm.
/mti/

bb. 32. „aranypók,, sajtótájékoztató

1/kf/rj cz

1971. szeptember 22.

az aranypók üzlethálózat őszi-téli árukinálatáról, újdonságairól számolt be szerdai sajtótájékoztatóján berta lászló a fővárosi divatáru kiskereskedelmi vállalat igazgatója.

az aranypók üzletek árukészlete egyharmadával nagyobb a tavalyinál. a vállalat a kialakult kínálati versenyben arra törekedett, hogy ne csak mennyiségben, hanem összetételében és választékában is megfelelő, a különféle rétegek igényeit kielégítő cikkekkel jelentkezzen a piacon.
/folyt.köv./

13.20 rj

- 23 -

1310

bb 32. / „aranypók,,... 1. folyt./rj

ezt elsősorban azzal igyekeztek biztosítani, hogy árukészletük 36-38 százalékát közvetlenül vásárolták a hazai ipartól, vagy külföldről. a fejlődő országokkal jó üzleti kapcsolatot alakítottak ki. az idén egyebek között iránból, indiából, sziriából, palesztinából 73.000 női és férfi kardigánt, pulóvert vásároltak. a szintetikus termékeken kívül próbálkoznak az ismét divatbajótt, de korszerűsített, otthon is tisztítható, gyapjú holmik beszerzésével, meghonosításával. a téli pamut alsóruházati cikkekből másfélmilliós készletet gyűjtöttek össze, s gondokodtak korlátlan utánpótlásról. a szintetikus alsóruházati cikkekből a nagykereskedelmi vállalatoktól beszerzett mennyiségén felül, 400 000-et importált közvetlenül a vállalat. örvendetes bejelentés: megszünt a harisnya és a harisnyanadrág hiánya.

az aranypók üzletek az év utolsó negyedében mintegy 40 000-50 000 kötött ruhát, kosztümöt, pantallót kínálnak a divattervező vállalattal kötött szerződés alapján monopol fazonokban. a választékot azzal is finomították, hogy egy-egy fajta ruhából csupán kis sorozatot gyártattak, ne uniformizálják a női öltözetet. /mt/

bb 33. bezárt a jósvafői „földalatti szanatórium,,

vid bzs -cz

1971. szeptember 22.

szerdán befejeződött az ideai gyógyüdültetés a jósvafői béke barlangban. a 11-ik alkalommal tartott klímaterápiás gyógykúra során hat csoportban megközelítőleg négyszáz hazai és külföldi vendég kereste fel a „földalatti szanatóriumot,,. a természetes barlangüregben hat hazai bányavállalat asztmatikus és légzőszervi megbetegedésben szenvedő dolgozóján kívül ugynevezett „externisták,, is részt vettek az állandó orvosi felügyelet mellett tartott gyógykuráztatáson.

a betegek három héten át naponta öt-öt órát töltöttek a hőingadozástól mentes, csaknem száz százalék relatív páratartalmú földalatti üregben, a teljesen pormentes levegőn. a barlangi kúra alatt kényelmes fekvőpadokon, olvasással, pihenéssel, társasjátékokkal töltötték az időt.

a klímaterápiás gyógykúrán résztvevő betegekről egyéni kartont vezetnek, amelyen feltüntetik a beteg naponkénti állapotát. a kúrát megelőzően és utána is három-három napon át az edelényi tüdőgyógyintézetben töltenek, ahol különböző vizsgálatoknak vetik alá őket. a tudományos alapoossággal végzett vizsgálat adatai szolgálnak a klimatikus gyógymód tudományos feldolgozásának alapjául. /mti/c

13.28/bzs

- 24 -

NA 13²

bb 34. a magyar cukoripar sajtótájékoztatója

t kf/kf bzs -cz

1971. szeptember 22.

a cukorgyártási szezon indulásáról, az iparág felkészüléséről és gondjairól tájékoztatta a sajtó képviselőit szerdán a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériumban nagy lászló, a magyar cukoripar vezérigazgatója.

a cukorgyárak a szokásos műszaki felkészüléssel, a termelőberendezések karbantartásával, kijavításával várták az új termést, amely ezuttal alatta maradt a várakozásnak. a különféle központi és iparági intézkedések, kedvezmények ellenére sajnos az idén tovább csökkent a cukorrépa termőterület. a számítások szerint 128 000 katasztrális hold termését kell betakarítani, s a termés - a legutóbb becsült 160-170 mázsás átlaggal - is elmarad a tervezettől. a cukoripar 210 000 vagon répa átvételére készült fel. a vasúttal és a volánnal teljes egyetértésben szervezték meg a cukorgyárak folyamatos nyersanyagellátását.

a répafeldolgozása az idén a hagyományosnál mintegy másfél-két héttel később kezdődött. elsőnek a hatvani, a sarkadi a mezőhegyesi és a szolnoki cukorgyár kezdett munkához, szerdán indult a feldolgozás selypen, míg a többi hat cukorgyár október 6-ig folyamatosan kezdi a szezont. miután a répa mennyisége jóval kevesebb mint a korábbi években volt, a kampány decemberben be is fejeződik.

a számítások szerint az ipar az idén mintegy 25 000-27 000 vagon cukrot gyárt, ez azonban nem elegendő a belföldi igények kielégítéséhez. a megfelelő ellátás érdekében idén is szükség lesz importra.

a vezérigazgató végül beszélt azokról a teendőkről, amelyekkel a jelenlegi feszültségek, problémák megoldhatók, s amelyekkel elérhető, hogy a hazai cukorrépa termesztés a növekvő igények kielégítéséhez szükséges alapanyaggal lássa el az ipart. /mti/

-.-

13.33e/bzs

- 25 -

NA 14⁰⁰

bb 35. visszaérkezett szófiából

pá bzs -cz

1971. szeptember 22.

a hazafias népfront országos tanácsa tanulmányi delegációja, amely a bolgár hazafias arcvonal meghívására egy hetet töltött Bulgáriában. /mti/

--

bb 36. új szálloda, 3000 adagos étterem, áruházak, autószerviz, patyolat-szalonok - fejlődik a szolgáltatás pécsen

vid bzs -cz

1971. szeptember 22.

hajnal irén, az mti pécsi tudósítója jelenti:

pécs polgárainak, kommunistáinak helyi parlamentje, az mszmp városi bizottsága és pécs megyei város tanácsa, szerdán együttes ülésen tárgyalta meg pécs ipari, kereskedelmi és kommunális szolgáltatásának helyzetét a tanácshatározatok tükrében. kialakult rend már pécsen, hogy a 140.000 lakosú város vezető testületei évente egyszer közösen megvitatják a szolgáltatások helyzetét, rögzítik az új feladatokat. a mostani előterjesztéshez negyven intézmény és tanácsos véleményét, javaslatát hallgatták meg. az információk hozzájárultak, hogy az ülést megfelelően tájékoztassák e terület problémáiról, amelyek egyedileg ugyan nem mindig jelentősek, de hiányosságokra vonatkozó észrevételek a város egész lakosságát érintik, megkövetelik, a velük való foglalkozást.

pécs vezető testületei jelentős határozatokat hoztak az elmúlt esztendő alatt, anyagi támogatás felosztásáról döntöttek egyes szolgáltatások fejlesztésének ösztönzésére. az ülésen megállapították: az ilyen irányú helyi határozatok fogadtatása a lakosság részéről egyértelműen kedvező. a szolgáltató vállalatok számára pedig ez az ösztönzés szükséges volt, hogy a fokozottabb fejlesztés igényét tudomásul vegyék, középtávú terveikben szerepeltessék.

az ülés elsősorban a kiemelt lakossági szolgáltatásokkal, mint a legdinamikusabban fejlődő ágazatokkal foglalkozott behatóan. a tervek, programok biztatók, így például javul a textil-tisztítás. a patyolat rövidíti a vállalati határidőt, a lakosság körében kedvelt szalonok számát gyarapítják. újabb lakás-karbantartó részlegek alakulnak pécsen. a gépkocsijavítás gondjain új szervizállomás és garanciális javítórészleg könnyít. /folyt. köv./

13.37/bzs

- 26 -

NA 1410

bb 36. /új szálloda ... 1. folyt./bzs

a kereskedelem és vendéglátás területén a korábbinál erőteljesebb ütemű hálózatfejlesztés valósul meg. az épülő új városközpontban többek között 6000 négyzetméteres általános áruház, lakberendezési bemutatóterem, élelmiszer áruház, 3000 adagos étterem nyílik. központi támogatással és tanácsai hozzájárulással felépül végre a rég óhajtott 200 ágyas szálloda. a nyári kirándulóhelyek, vendéglátása is jobb lesz. a mecseki misina-tetőn, a tv-torony mellett például elkészül az étterem és eszpresszó.

a kommunális szolgáltatás terén nagyjelentőségű, hogy a gázhálózat 80 százalékát felújítják, kicserélik. a gb határozat alapján 1975-re is bekapcsolják a földgáz hálózatba. ezzel lehetővé válik eddig ellátatlan területek - mint például a meszesi bányásznegyed - bekapcsolása a gázhálózatba.

az ülés megállapította, a lakosság részére végzett szolgáltatások fejlődtek, a tervek további javulást ígérnek. mivel azonban az igények változatlanul jelentkeznek, szükséges a további szervezés, koordinálás.

a szolgáltatás nem csak beruházásokkal javítható, sokat tehetnek a vállalatok más módon is. ezért a pártbizottság és a tanács együttes ülése úgy döntött, az ülés anyagát, határozatait a szolgáltató vállalatok párt alapszervezetei taggyűlésen tárgyalják meg, keressék a megoldás módjait és készítsenek intézkedési tervet.

önálló témaként tárgyalta meg az ülés pécs helyi közlekedésének helyzetét, fejlesztését, azonnali és középtávú feladatok végrehajtására hozott döntést. /mti/

--

bb 37. küldöttség a szovjetunióba

vid bzs -cz

1971. szeptember 22.

szerdán a szovjet centroszójuz, a szovjet szövetkezeti központ meghívására huszonegy tagú fejér megyei fogyasztási szövetkezeti küldöttség utazott a szovjetunióba. kijevben és jaltán töltenek tíz napot. a szovjet fogyasztási szövetkezetek munkájával ismerkednek, s a lakosság érdekében teendő terveiket tanulmányozzák. a tapasztalatcsere jellegű tanulmányuton valamennyi fejér megyei fogyasztási szövetkezet képviselteti magát. /mti/

13.42;bzs

- 27 -

NA-1410

bb. 38. székesfehérvári ikaruszok szovjetunióbeli tesztelésén
vid/rj cz 1971. szeptember 22.

az új ikarusz családnak a székesfehérvári ikarusz gyárna
profilozott két tagja: az ikarusz 255. és az ikarusz 266.
tipusu autóbuszok egy-egy példánya huszonöt-huszonöt ezer ki-
lométeres teszt vizsgára a szovjetunióba indult. a 255-ös
kocsi városközi, a 266-os kocsi városi közlekedésre alkalmas.
hat-hét hónapos idő alatt téli üzemeltetési próbákat is végez-
nek. a motor, a sebességváltó, és a hátsóhid olajozása hő-
mérsékletének mérésére műszereket szerelnek be. a tesztelés során
teljes terheléssel közlekedtetik az új ikaruszokat, és szilárd-
sági vizsgálatokat is végeznek. /mti/

--

bb. 39. magyar postai küldöttség utazott várnába
1/kf/rj cz 1971. szeptember 22.

szerdán délben horn dezső közlekedés- és postaügyi minisz-
terhelyettes, a posta vezérigazgatója vezetésével
küldöttség utazott várnába. a magyar postai delegáció résztvesz
a szocialista országok postaügyi minisztereinek az orosz tagállá-
mok postai és távközlési együttműködésével, a kapcsolatok erő-
sítésének kérdéseivel foglalkozó-értekezletén. /mti/

--

bb. 40. a kisz kongresszusa tiszteletére : több mint 40 ezer
óra társadalmi munkát teljesítettek a győri fiatalok

vid/kz/rj cz 1971. szeptember 22.

a kisz viii. kongresszusa tiszteletére a győri kisz-alapszer-
vezetek tagjai már eddig több mint 40 ezer óra társadalmi
munkát végeztek: parkokat, játszótereket, hoztak rendbe,
bekapcsolódtak az üzemeken belüli tereprendezésbe és a hulladék-
gyűjtésbe.
/folyt.köv./

14.20 rj

- 28 -

NA 1420

bb. 40. / a kisz... 1. folyt./rj

elismerést érdemlő munkával köszöntik a kisz kongresszust
a baboti termelőszövetkezet valamint az északdunántúli tég-
la és cserépipari vállalat fiataljai. vállalták, s
vállalásukat szerdára teljesítették is, hogy a rossz lakásviszonyok
között élő hatgyermekes véggyörgyné házáat teljesen átépítik, illet-
ve kibővítik. a győri téglagyár építőanyaggal segítette a fia-
lok társadalmi munkáját. /mti/

--

bb. 41. az idén először indít egyetemi előkészítő tanfolyamokat a
tit győr-sopron megyei szervezete

vid/rj cz 1971. szeptember 22.

a tit győr-sopron megyei szervezete szerdai ülésén határozatot ho-
zott egyetemi előkészítő tanfolyamok szervezéséről. ennek értel-
mében a közép és szakmunkásképző iskolák korábban végzett hallgatói
heti két alkalommal újíthatják fel matematikából, fizikából, bi-
ológiaiából ismereteiket. előadásokat hallhatnak politikai és világ-
nézeti kérdésekről. havonta a különböző egyetemek tanszékvezető
tanárai összefoglaló előadásokat tartanak a tanfolyamokat ve-
zető tanárok és hallgatók részére.

a cél, hogy hatvan óra lehallgatása után az egyetemi fel-
vételeken vizsgára jól előkészített jelöltek jelenjenek meg.
/mti/

--

bb. 42. több mint 60 millió forint komárom megye élelmiszeripará-
nak fejlesztésére

vid/kz/rj cz 1971. szeptember 22.

az új gazdálkodási rendszerben fokozottan érvényesül a ta-
nácsok és a vállalatok közvetlen felelőssége a lakosság élel-
miszerellátásáért. e tényvel összefüggésben rendeztek szer-
dán tatabányán közös tanácskozást a komárom megyei ta-
nács és az élelmiszeripari üzemek vezetői.

/folyt.köv./

14.40 rj - 29 -

NA 1440

bb. 42. / több mint... 1. qfolyt./rj

mint a megbeszélésen megállapították, az élelmiszeripari üzemek a mennyiségi követelményeket maradéktalanul kielégítették s ugyanakkor bővítették a választékot, javították a minőséget is. ezt elősegítette az, hogy az utóbbi három évben meggyorsult az üzemek fejlesztése. mintegy 10 éves elmaradásukat azonban még korántsem tudták pótolni, és így különösen a minőség vonatkozásában sok még a tennivaló. nagyon sok a panaszpéksüteményekre, ezen pedig annál is inkább sürgősen változtatni kell, mert állandóan csökken a kenyér, és nő a péksütemény fogyasztás.

a tanácskozáson megállapodtak abban, hogy a minőség védelme és biztosítása érdekében az eddiginél sokkal szigorúbban ellenőrzik a szabványok betartását. elősegíti majd a minőség javulását az üzemek további korszerűsítése is. ebben a tervszakaszban központi juttatásokból, vállalati alapokból és bankhitelekkel 66.5 millió forintot költenek komárom megye élelmiszeriparának fejlesztésére. befejezik az új komáromi kenyérgyár építését, 8-10 kisebb, szaküzettel is ellátott üzem nyitnak, korszerűsítik a régi üzemeket, növelik a gépparkot. /mti/

--

bb. 43. szüret az alföldön - 1 millió hektoliter mustot vásárolnak fel.

vid/kz/rj cz

1971. szeptember 22.

a középmagyarországi pincegazdaság 193 ezer holdra terjedő körzetében - az alföldön - megkezdődött a nagy szüret. a 25-30 napos szüreti időny alatt becslések szerint 3,5 millió mázsa bornak valót kell leszedni és feldolgozni. az előző évinél kedvezőbb a termés alakulása, s a minőség is megfelelő. az eddigi becslések szerint bács-kiskun megyében várható - az öt alföldi megye közül - a legmagasabb átlaghozam, a legalacsonyabbholdanként 16-17 mázsa - pedig pest- és csongrád megye területén.

a középmagyarországi pincegazdaság telepeire, az előzetes megállapodások szerint, programozva érkezik a szőlő illetve a must. eddig 50 ezer hektoliter került a központi pincékbe, csucs-idényben naponta várnak majd ennyit. az idei termésből előreláthatólag egymillió hektoliter mustot vásárolnak fel, a bornakvaló nagy része feldolgozva érkezik. szőlőt az idén már nyolcvanezer mázsát fogadnak a pincegazdaságok. /mti/

--

14.45 rj

- 30 -

NA 1412

bb. 44. szabadságvesztésre ítélték a visszaeső tolvajt

vid/kz/rj cz

1971. szeptember 22.

ötször ítélték már el különböző tulajdon elleni bűntettekért kerekes béla miskolci lakost, aki ez év tavaszán, a kerítésen át, bonászt sz. mihályné miskolci lakos házának udvarára. a tornácra kiterített ruháit vitte magával. a zsákmányt azonban keveselte, s ezért még ugyanazon éjszakán egy másik kertés házból is eltulajdonította a száradni kiterített fehérneműt. ezenkívül más bűntettek is terhelték letkiismeretét.

a miskolci járásbíróháza három rendbeli lopással elkövetett tulajdon elleni bűntettben mondta ki bűnösnek. tekintettel többszörösen büntetett előéletére, egy évi és hat hónapi szabadságvesztéssel sújtotta, a közügyek gyakorlásától pedig három évre eltiltotta.

az ítélet ellen vádlott enyhítésért fellebbezett. /mti/

--

bb. 45. szövetkezeti sertésfeldolgozó üzeme épül békés megyében

vid/kz/rj cz

1971. szeptember 22.

újabb hűtőraktárakat és szárítókat építenek békés megyében a IV. ötéves terv időszakában - határozták el a megyei mezőgazdasági termékértékesítő szövetkezeti közös vállalat - a mék - igazgatótanácsának szerdán megtartott ülésén. emellett, a vállalat legjelentősebb beruházásaként - békéscsabán egy évi 40 000 hizott sertés feldolgozására alkalmas üzemet is létrehozna. békésben ugyanis - a közösből és a háztáji egyaránt - az utóbbi években erőteljesen fellendült a sertéshizlalás. ember emlékezet óta nem tartottak annyi sertést ezen a tájon, mint most. ebben az évben már ugyanannyi - fél millió - hizottsertés felvásárlására számítanak, mint amennyit eredetileg csak az új ötéves terv végére irányoztak elő. a feldolgozó kapacitás elmaradt a fejlődés mögött, ezért népgazdasági érdek, hogy a mék megépítse a negy-

ven ezres feldolgozó üzemét. az új békéscsabai sertésfeldolgozó felépítése és berendezése csaknem hatvan millió forintba kerül. /mti/

--

15.05 rj

- 31 -

NA 1510

bb. 46. vályi péter hazaérkezett

t/rj cz

1971. szeptember 22.

vályi péter a minisztertanács elnöke helyettese, aki kassán tárgyalásokat folytatott a magyar-csehszlovák gazdasági együttműködés egyes kérdéseiről, hazaérkezett budapestre. kíséretében volt karádi gyula az országos tervhivatali és dr. kocsis józsef a kohó- és gépipari miniszter első helyettese.

/mti/

... **elnökének első helyettese**

bb. 47. megérkezett a vadászati világkiállításra a kubai nemzeti sporthivatal vezérigazgatója

rj cz

1971. szeptember 22.

kedden a késő esti órákban budapestre érkezett j. bango, az inder, a kubai nemzeti sporthivatal vezérigazgatója. a ferihegyi repülőtéren földes lászló mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszter helyettese, a vvk kormányfő megbízottja és bíró Mihály, az mts elnökhelyettese fogadta. jelen volt floreal chomon mediavilla a kubai köztársaság budapesti nagykövete. szerdán dr. dimény imre mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszter hivatalában fogadta j. bangot, majd a kubai vendég megtekintette a vadászati világkiállítást. /mti/

...

bb. 48. megtekintette a világkiállítást a kubai sporthivatal vezérigazgatója

t/sb/rj cz

1971. szeptember 22.

j. bango, a kubai nemzeti sporthivatal, - az inder-vezérigazgatója szerdán floreal chomon mediavillának, kuba budapesti nagykövetének társaságában felkereste a vadászati világkiállítást, ahol földes lászló kormányfő megbízott fogadta. a világkiállítás megtekintése után nyilatkozott benyomásairól az mti munkatársának.

/folyt.köv./

15.55 rj

- 32 -

16¹⁵

bb. 48. /megtekintette... 1. folyt./rj

- jártam a nemzetek csarnokában, magyarország, szovjet - unió, csehszlovákia, tanzánia és szudán pavilonjában - mon-dotta - s személyesen is meggyőződhettem arról, hogy ez a világkiállítás a természetvédelemnek szentelt gazdag anyagával és látogatottságával egyaránt nagy sikert aratott. kétségtelen, hogy a dicséretes magyar kezdeményezésre megrendezett világtalálkozó jelentősen hozzájárul a népek és országok megismeréséhez, az állat- és növényvilág értékeinek megvédéséhez. a világkiállítás jó alkalom arra, hogy a jól bevált nemzeti módszerek felhasználásával eredményesebb nemzetközi összefogás segíthesse a természetvédelmet az egész világon.

- kubában népszerű sport a vadászat és a horgászat. több mint 40 ezren vadásznak és különösen nagy tömegek hódolnak a horgászat szenvedélyének. ez sportlehetőségek kiterjesztését segíti újabb haltenyészetek társadalmi létrehozása, a vadállomány szabályozására és a természetvédelem fejlesztésére hozott intézkedés. - fejezte be nyilatkozatát j. bango. /mti/

...

Stámes

bb. 49. jubilálnak a mezőgazdasági üzemi szakkörök

vid/kz/rj cz

1971. szeptember 22.

tíz esztendővel ezelőtt alakultak meg az első mezőgazdasági üzemi szakkörök. a jubileum alkalmából, szerdán, a léta-vertesi arany kalász termelőszövetkezetben országos tanácskozáson vitatták meg a mozgalom helyzetével és fejlesztésével összefüggő időszeri kérdéseket a szakkörök vezetői, termelőszövetkezeti elnökök és népfrentbizottsági aktívák. a tanácskozáson dr. soós gábor, a mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszter első helyettese vitabevezető előadásában rámutatott, hogy mezőgazdaságunk jelenleg 16.000 egyetemet és főiskolát, továbbá 32.000 technikumot végzett szakembert foglalkoztat, a szakmunkásképzéssel rendelkező fizikai dolgozók száma pedig megközelíti a kétszázezretet. a továbbiakban még több jól képzett szakemberre lesz szükségünk, mert hiszen a technikai, technológiai fejlődés nem kiiktatja az embert a termelésből, hanem - mint a gépek és munkafolyamatok irányítóját - egyre döntőbb szerephez juttatja. a kialakult képzési rendszerben tovább kell növelnünk a szak- és betanított munkások számát. e követelmény szellemében a iv. ötéves terv időszakában több mint 10 000 szakmunkás képzését és mintegy 30.000-35.000 alapfoku végzettségű dolgozó továbbképzését oldjuk meg.

/folyt.köv./

16.10 rj

- 33 -

16¹⁵

bb. 49. / jubilálnak a mezőgazdasági... 1. folyt./rj

tanulni és újra tanulni, ez ma általános feladat - hangoztat-
ta a miniszterhelyettes. nem szabad azonban elfeledkezni ar-
ról, hogy a mezőgazdasági szaktudás kamatoztatásának egyik főkö-
vetelménye, hogy a helyi adottságokhoz alkalmazkodva mindig
helyesen illessük át a helyi gyakorlatba. a mezőgazdasági üzemi
szakköröknek éppen ezzel összefüggésben van nagy szerepe a
mezőgazdasági dolgozók szakmai képzése terén. ahol betöltik ezt
a szerepüket, ott ma is nélkülözhetetlen eszközei a termelőszo-
vetkezet életének, gazdálkodásának, sőt megvan a maguk fontos
szerepe a termelőszovetkezet belső társadalmi viszonyainak fej-
lesztésében is. az üzemi szakköröket, mint a dolgozók
továbbképzésének szervezeti kereteit, a miniszterhelyettes
a jövőre nézve is minden mezőgazdasági üzem figyelmébe ajánlot-
ta.

dr. soós gábor előadása után juhász istván, a létavérségi arany
kalász termelőszovetkezet elnöke és dr. ujlaki sándor a rajdubó-
szörményi béke termelőszovetkezet főmezőgazdája számolt be a
részvevőknek tíz esztendeje működő üzemi szakkörök eredményeiről
/mti/

--

bb. 50. dom mintoff

rj cz

1971. szeptember 22

máltai miniszterelnök táviratban mondott köszönetet, fock
jenőnek, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöké-
nek máltai nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánságaiért.
önti/

--

16.20 rj

- 34 -

M¹⁰

bb. 52. leonyid brezsnyev távirata kádár jánoshoz

rj la

1971. szeptember 22.

leonyid brezsnyev, a szovjetunió kommunista pártja központi
bizottságának főtitkára jugoszláviába utazóban átrepült hazánk
területe felett. kádár jánoshoz, a magyar szocialista munkás-
párt központi bizottságának első titkárához intézett táviratá-
ban kifejezte a magyar nép boldogulására és felvirágzására irá-
nyuló legőszintébb jókívánságait. /mti/

--

bb. 51. átadták az oklevelet a baranyai mszbt tagcsoportoknak

vid/kz/rj la

1971. szeptember 22.

nagy mária, a magyar szovjet baráti társaság főtitkára szer-
dán pécselt tizenegy baranyai mszbt tagcsoportnak nyújtotta át a
megalakulásukat megőrkítő oklevelet. az eseményen jelen volt
novics jános, a baranya megyei pártbizottság titkára, oleg georgi-
jevics koroljov, a szovjet nagykövetség első tit-
kára, ott voltak az ujonnan alakult tagcsoportok ügyvezető elnö-
kei, az érdekelt vállalatok, üzemek, intézmények gazdasági és tár-
sadalmi vezetői. összesen 14 mszbt tagcsoport működik már bara-
nyában. /mti/

--

bb. 56. zsamcin bolod

rj la

1971. szeptember 22.

a mongol népköztársaság budapesti nagykövete kedd este végleg
elutazott magyarországról. a nagykövetet a nyugati pályaudvaron
dr. nagy lajos, a külügyminisztérium protokoll osztályának ve-
zetője bucsuztatta. /mti/

--

17.13 rj

- 35 -

M¹⁰

bb. 54. verőfényes nappalokkal érkezik a csillagászati ősz

1/ba/rj ie la

1971. szeptember 22.

a meteorológusok és csillagászok együttes prognózisa szerint verőfényes, kellemes időjárással érkezik szeptember 23-án csütörtökön 17 óra 45 perckor a csillagászati ősz - jöhetnek a meteorológiai ősz már szeptember 1-én beköszöntött. a napkorong az ősz első napján reggel 5 óra 31 perckor kel és délután 17 óra 41 perckor nyugszik. földgolyónk három nappal ezelőtt még 12 millió 560 ezer kilométernyire volt attól a ponttól, amelyet csütörtökön délután ér el, és amit a csillagászati ősz kezdőpontjának nevezünk.

Szeptember utolsó harmada, a vénasszonyok nyara évszázados tapasztalatok szerint kellemes, verőfényes időt hoz. ezt ezúttal a meteorológiai előrejelzés is alátámasztja. Európában egy nappal az ősz beköszöntése előtt az északi területeket kivéve csendes, nyugodt az idő. a kontinens nyugati, középső és keleti része felett áthaladó anticiklon az elmúlt 24 óra alatt tovább erősödött és kissé keletebbre húzódott. az ibériai félsziget fölött az említett területek fölött, így a kárpát-medence fölött is folytatódik a melegebb levegő elterjedése. e két tényező együttesen ismét az évszaknak megfelelő vagy annál kissé melegebb időt hoz, bár derült nappalokat továbbra is hideg éjszakák váltják fel. szerdán 24-25 fokra emelkedett hazánkban a hőmérséklet higanyszála, ami az átlagos hőmérsékleti értékeknél 2 fokkal magasabb. a meteorológusok szerint az őszi nyitányra csütörtökön a szokásosnál ugyancsak egy-két fokkal melegebb lesz az idő. /mti/

--

bb. 55. fejleszteni kell a szőlőtermesztési technológiát - országos szőlészeti és borászati tudományos tanácskozás egerben

vid/kz/rj la

1971. szeptember 22.

szőlőművelési módszereink - a korszerűségüket, illetve a hatékonyságukat tekintve - nagyon lényegesen elmaradtak a hazánkba már kialakult és jelentősen elterjedt nagylézi szőlőtelepítési módszerek mögött. minden szempontból korszerűen telepített szőlőket művelünk lényegében hagyományos módszerekkel. az ebben rejlt ellentmondás megszüntetése most már elodázhatatlan - hangzott a szerdán egerben megnyílt kétnapos országos szőlészeti és borászati tudományos tanácskozáson. indoklasként rámutattak, hogy 1960-1975 között szőlőskertjeink területe 428 000 holdról 372 000 holdra csökkent, illetve csökken. a korszerű művelési módszerek meghonosítása és elterjesztése teszi csak lehetővé, hogy e jelentősen kisebb területeiről előbb azonos mennyiségű, később lényegesen több termést takarítsunk be. a korszerű művelési módszerekkel ugyanis jelenlegi hozamaink megkétszerezhetők. a helyes fajtakiválasztás, a megfelelő talajérő- és növényvédelem - összességében a korszerű szőlőművelési technológia - alkalmazásával minimálisra csökkenthetők még a hazai klimatikai tényezőkből adódó, s eddig általában döntőnek tartott veszélyek, illetve veszteségek is. mindent összevetve meg vannak a lehetőségeink arra, hogy szőlőtermelésünket világszínvonalra emeljük. /mti/

17.23 rj

- 36 -

bb 53. dr nyiri béla tot titkár nyilatkozata a vvk-ról

t jf/um ie la

1971. szeptember 22.

dr nyiri béla, a termelőszövetkezetek országos tanácsának titkára szerdán meglátogatta a vadászati világkiállítást. be-nyomásairól az mti munkatársának elmondotta; nagyszabásu bemutató is igazolta, hogy egyre inkább „közelednek”, egymáshoz a termelőszövetkezetek és a vadásztársaságok. a korábban néha ellenséges hangulat oldódóban van, miután a partnerek rájöttek, hogy közös munkával, a kölcsönös előnyöknek megfelelően alakíthatják ki egy-egy terület vadgazdálkodását.

a magyar vadásztársaságok felének van már valamiféle kapcsolata a terület közelében gazdálkodó termelőszövetkezettel. az együttműködés legegyszerűbb formája az, mikor a tsz segíti a vadgazdálkodást azzal, hogy időnként traktort, pótkocsit ad kölcsön, a téli időszakban segít az erdei utak megtisztításánál, a hóeltakarításnál, a betakarításnál pedig kímélik az apróvadakat, fiatal szárnyasokat. egyre több helyen azonban - így például az apádszalóki, a dunavecsei és a turkevei területen - már az anyagi érdekeltség szabja meg az együttműködést. a vadászok és a termelőszövetkezet közös anyagi alapot hoznak létre, ezt felhasználják a vadgazdálkodás fellendítésére, majd a haszonból a bevitt összegnek megfelelő arányban részesülnek a szerződő felek. az ilyen megállapodás lehetővé teszi azt is, hogy a tsz-tagok személyes anyagi érdekeltsége is kifejeződjön: a hasznot, vagy legalábbis egy részét szét lehet osztani a tagság között. ugyanakkor természetesen a vadásztársaságok is jól járnak, gyarapodik vagyonuk, értékesebb lesz állatállományuk és a vadászoknak is több kerül „puskavégre”.

a tot titkárja szerint a jövőben még inkább kiszélesedik a közös gazdaságok és a vadásztársaságok együttműködése, ami jó hatással lesz az egész magyar vadgazdálkodásra. elismerően szólt arról is, hogy a termelőszövetkezetek jól megszervezték tagjaik társasutazásait a vadászati világkiállításra és a különféle vidéki bemutatókra. /mti/

--

bb 57. lovasversenyek a világkiállításon

t jf/um ie la

1971. szeptember 22.

a nagyszerű európa bajnoki fogatversenyek után érezhetően megnőtt az érdeklődés a vadászati világkiállítás újabb lovasversenyei iránt. szerdán nyitották meg az országos lovasiskolák bajnoki találkozóját.

/folyt.köv./

- 37 -

1400

bb. 54. verőfényes nappalokkal érkezik a csillagászati ősz

1/ba/rj ie la

1971. szeptember 22.

a meteorológusok és csillagászok együttes prognózisa szerint verőfényes, kellemes időjárással érkezik szeptember 23-án csütörtökön 17 óra 45 perckor a csillagászati ősz - jóllehet a meteorológiai ősz már szeptember 1-én beköszöntött. a napkorong az ősz első napján reggel 5 óra 31 perckor kel és délután 17 óra 41 perckor nyugszik. földgolyónk három nappal ezelőtt még 12 millió 560 ezer kilométernyire volt attól a ponttól, amelyet csütörtökön délután ér el, és amit a csillagászati ősz kezdőpontjának nevezünk.

Szeptember utolsó harmada, a vénasszonyok nyara évszázados tapasztalatok szerint kellemes, verőfényes időt hoz. ezt ezúttal a meteorológiai előrejelzés is alátámasztja. Európában egy nappal az ősz beköszöntése előtt az északi területeket kivéve csendes, nyugodt az idő. a kontinens nyugati, középső és keleti része felett áthaladó anticiklon az elmúlt 24 óra alatt tovább erősödött és kissé keletebbre húzódtott. az ibériai félsziget fölött is emelt területet fölött, így a kárpát-medence fölött is folytatódik a melegebb levegő elterjedése. e két tényező együttesen ismét az évszaknak megfelelő vagy annál kissé melegebb időt hoz, bár derült nappalokat továbbra is hideg éjszakák váltják fel. szerdán 24-25 fokra emelkedett hazánkban a hőmérséklet száma, ami az átlagos hőmérsékleti értékeknél 2 fokkal magasabb. a meteorológusok szerint az őszi nyitányra csütörtökön a szokásosnál ugyancsak egy-két fokkal melegebb lesz az idő. /mti/

bb. 55. fejleszteni kell a szőlőtermesztési technológiát - országos szőlészeti és borászati tudományos tanácskozás Egerben

vid/kz/rj la

1971. szeptember 22.

Szőlőművelési módszereink - a korszerűségüket, illetve a hatékonyságukat tekintve - nagyon lényegesen elmaradtak a hazánkba már kialakult és jelentősen elterjedt nagyüzemi szőlőtelepítési módszerek mögött. minden szempontból korszerűen telepített szőlőket művelünk lényegében hagyományos módszerekkel. az ebben rejlő ellentmondás megszüntetése most már elodázhatatlan - hangsúlyozták a szerdán Egerben megnyílt kétnapos országos szőlészeti és borászati tudományos tanácskozáson. indoklasként rámutattak, hogy 1960-1975 között szőlőskertjeink területe 428 000 holdról 372 000 holdra csökkent, illetve csökken. a korszerű művelési módszerek meghonosítása és elterjesztése teszi csak lehetővé, hogy e jelentősen kisebb területről előbb azonos mennyiségű, később lényegesen több termést takarítsunk be. a korszerű művelési módszerekkel ugyanis jelenlegi hozamaink megkétszerezhetők. a helyes fajtakiválasztás, a megfelelő talajerő- és növényvédelem - összességében a korszerű szőlőművelési technológia - alkalmazásával minimálisra csökkenthetők még a hazai klimatikai tényezőkből adódó, s eddig általában döntőnek tartott veszélyek, illetve veszteségek is. mindent összevetve meg vannak a lehetőségeink arra, hogy szőlőtermelésünket világszínvonalra emeljük. /mti/

17.23 rj

- 36 -

bb 53. dr nyíri béla tot titkár nyilatkozata a vvk-ról

t jf/um ie la

1971. szeptember 22.

Dr Nyíri Béla, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának titkára szerdán meglátogatta a vadászati világkiállítást. Bemutatásairól az MTI munkatársának elmondotta; nagyszabású bemutatás is igazolta, hogy egyre inkább „közelednek”, egymáshoz a termelőszövetkezetek és a vadásztársaságok. A korábban néha ellenséges hangulat oldódóban van, miután a partnerek rájöttek, hogy közös munkával, a kölcsönös előnyöknek megfelelően alakíthatják ki egy-egy terület vadgazdálkodását.

A magyar vadásztársaságok feléneke van már valamiféle kapcsolata a terület közelében gazdálkodó termelőszövetkezettel. Az együttműködés legegyszerűbb formája az, amikor a tsz segíti a vadgazdálkodást azzal, hogy időnként traktort, pótkocsit ad kölcsön, a téli időszakban segít az erdei utak megtisztításánál, a hóeltakarításnál, a betakarításnál pedig kímélik az apróvadakat, fiatal szárnyasokat. Egyre több helyen azonban - így például az Apádszalóki, a Dunavecsei és a Turkevei területen - már az anyagi érdekesség szabja meg az együttműködést. A vadászok és a termelőszövetkezet közös anyagi alapot hoznak létre, ezt felhasználják a vadgazdálkodás fellendítésére, majd a haszonból a bevitelt összegnek megfelelő arányban részesülnek a szerződő felek. Az ilyen megállapodás lehetővé teszi azt is, hogy a tsz-tagok személyes anyagi érdekelttsége is kifejeződjön: a hasznot, vagy legalábbis egy részét szét lehet osztani a tagság között. Ugyanakkor természetesen a vadásztársaságok is jól járnak, gyarapodnak vagyonuk, értékesebb lesz állatállományuk és a vadászoknak is több kerül „puskavégre”.

A tot titkár szerint a jövőben még inkább kiszélesedik a közös gazdaságok és a vadásztársaságok együttműködése, ami jó hatással lesz az egész magyar vadgazdálkodásra. Elismerően szólt arról is, hogy a termelőszövetkezetek jól megszervezték tagjaik társasutazásait a vadászati világkiállításra és a különféle vidéki bemutatókra. /mti/

bb 57. Lovasversenyek a világkiállításon

t jf/um ie la

1971. szeptember 22.

A nagyszerű európa bajnoki fogatversenyek után érezhetően megnőtt az érdeklődés a vadászati világkiállítás újabb lovasversenyei iránt. Szerdán nyitották meg az országos lovasiskolák bajnoki találkozóját.

/folyt.köv./

- 37 -

1400

bb 57. /lovasversenyekfolyt./um

a szinpompás lovaseményen 60 lovas és 100 ló - van olyan versenyző, aki két lóval indult - tesz tanubizonyosságot tudásáról, felkészültségéről. a lovasversenyek három napon át tartanak, ezalatt több ugrószámban mérik össze tudásukat a versenyzők, és díjlovaglásra is sor kerül.

a világkiállítás iránt továbbra is nagy az érdeklődés, szerdán ismét az átlagosnak megfelelő forgalom volt az albertirsai uton és az időjárás is kedvezett a kiállítású város látogatóinak. /mti/

bb 58. vendéglátó tapasztalatok a vvk-n

t jf/um 1e la 1971. szeptember 22.

a vadászati világkiállításán szerdán a helyi vendéglátás tapasztalatairól tanácskoztak vendéglátóipari és belkereskedelmi szakemberek, a köjál és a kereskedelmi felügyelőség képviselői, valamint a kiállítási iroda szakemberei. az állami és a szövetségi vendéglátó helyek, éttermek, büfék ellenőrzésénél igen kedvezőek a tapasztalatok - állapították meg a tanácskozáson. a világkiállításán éttermek és a büfék eddig 25 millió forintos forgalmat bonyolítottak le. volt olyan vasárnap, amikor 2 millió forint értékű étel fogyott. annak ellenére, hogy a forgalom a tervezettnél hozzávetőleg egynegyedével nagyobb, a kiszolgálásban, az ellátásban még sincs semmiféle fennakadás. csak igen kevés esetben kellett bírságolást javasolni az éttermek néhány alkalmazottjával szemben, a kiszolgálás általában udvarias, és az adagokkal, s a minőséggel sincs baj, a vendégek legtöbbször elégedetten távoznak az éttermekből. /mti/

bb. 59. magyar-lengyel barátság napok vas megyében

vid/kz/rj la 1971. szeptember 22.

magyar-lengyel barátság napok kezdődtek szerdán vas megyében. erre az alkalomra a megyébe látogatott henrik wronyeszky, a budapesti lengyel kulturális központ igazgatóhelyettese.

szerdán este tanakajdon, a művelődési otthonban nagy érdeklődéssel kísért lengyel-magyar barátság estét rendeztek, melyen henrik wronyeszky ismertette a lengyel és a magyar nép történelmi kapcsolatait, a lengyel nép életét.

a lengyel vendég csütörtökön mikosszéplakon, pénteken kőszegpatyon találkozik barátság estén a vasiakkal, meglátogatja kőszegen a butorszövetgyárat, sárváron a baromfi-feldolgozó vállalatot és megismerkedik a megye nevezetességeivel. /mti/

17.45 rj

- 38 -

17.50

bb. 60. képárverés gyorsított eljárással

t/kf/rj 1e la 1971. szeptember 22.

telt ház mellett tartották szerdán délután a bizományi áruház vállalat 25. képaukcióját a mom csörsz utcai művelődési házában. a szokatlanul nagy érdeklődést ezuttal az kellett fel, hogy annyi festményt bocsátottak árverésre, mint máskor a kétnapos aukciókon. a 257 festmény kikáltási ára összesen több mint 1.6 millió forint. miután sok volt a kép, s az idő kevés, külföldi mintára itthon eddig még nem alkalmazott „gyorsított”, eljárással, két árverésvezetővel bonyolították le az aukciót. /mti/

bb. 61. 500 takaró a vietnami gyermekeknek

vid/kz/rj la 1971. szeptember 22.

több mint 200 asszony és leány részvételével tartottak vietnámi szolidaritási gyűlést szerdán egerben a fegyveres erők klubjában. szabó istván, a szakszervezetek heves megyei tanácsának titkára ünnepi beszédében hangsúlyozta: egerben kimagasló eredményekkel zárult a „takarót vietnamnak”, akció. az egeri nők a nemes mozgalom keretében több mint ötszáz takarót készítettek a vietnámiak részére. bejelentette, hogy az izléses kivitelű meleg takarókat még a tél beállta előtt eljuttatják rendeltetési helyére. az ünnepi gyűlésen az egeri ho si minh tanárképző főiskolán tanuló vietnámi diákok is részt vettek. /mti/

bb. 62. szolnok megyei üdvözlét tallinnba

vid/kz/rj la 1971. szeptember 22.

27 esztendeje, hogy tallinnban, az észti szszk fővárosában a diadalmasan előrenyomuló vörös hadsereg katonái a hermann bástyára kitűzték a győzelmi zászlót, felszabadították a várost a fasiszta elnyomás alól.

/folyt.köv./

17.50 rj

- 39 -

18.00

bb. 62. / szolnok ... 1. folyt./rj

az évfordulóról megemlékeztek tallinn testvérmegyéjében, szolnok megyében is. csáki istván, a megyei pártbizottság első titkára és fodor mihály, a megyei tanács elnöke táviratban köszöntötte az észt kommunista párt tallinni városi pártbizottságát, a testvérváros egész társadalmát. /mti/

--

bb. 63. eltemették fenyő a. endre festőművészt

t/fe/rj la

1971. szeptember 22.

szerdán a farkasréti temetőben nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára fenyő a. endre munkácsy-díjas festőművészt, a magyar népköztársaság művészeti alapjának és a magyar képzőművészek szövetségének elhunyt alapító tagját. a ravatalnál, - amelyen a munkásorság tagjai álltak díszőrséget - a hozzátartozók mellett lerótták kegyeletüket az elhunyt harcostársai, művész-kollégái, tanítványai és művészetének tisztelői. a gyászoló közönség soraiban ott voltak a magyar képzőművészek szövetsége, valamint a képzőművészeti alap elnökségének tagjai, művészeti intézményeink vezetői.

az mszmp v. kerületi bizottsága, a magyar partizán szövetség, a magyar képzőművészek szövetsége, a művészeti alap és azok pártszervezetei nevében redő ferenc festőművész, a barátok és a dési huber istván művészeti kör nevében - melynek fenyő a. endre 20 éven át volt a vezetője - tamás ervin festőművész vett búcsút. a koporsót ezután a munkásmozgalom gyászindulójának hangjaira helyezték el a sírba, amelyet elborítottak a kegyelet és a szeretet virágai. /mti/

--

bb. 64. a gyakorló zeneiskola felvételt hirdet

k/fe/rj la

1971. szeptember 22.

a liszt ferenc zeneművészeti főiskola felvételt hirdet a gyakorló zeneiskola következő tanszakaira: énekre október 4.-én délután 3 órakor; fa- és rézfúvós hangszerekre október 5.-én délután 3 órakor. jelentkezési korhatár 25 év. /mti/

--

18.10 rj

- 40 -

18.10

bb. 65. elutazott hazánkból a lengyel pénzügyminiszter

rj la

1971. szeptember 22.

jozef trendota, a lengyel népköztársaság pénzügyminiszter befejezve tárgyalásait szerdán elutazott budapestről, a lengyel pénzügyminiszter dr. faluvégi lajos pénzügyminiszterrel folytatott konzultatív tanácskozásokat, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetsége az elutazás előtt fogadást adott jozef trendota tiszteletére. /mti/

--

bb. 66. vöröskeresztes segélyszállítmányt indítottak a vdk-ba

t/gy/rj la

1971. szeptember 22.

az árvízszújtotta vietnami nép megsegítésére a legszükségesebb gyógyszerekből és oltóanyagokból összeállított küldeményt indítottak szerdán a magyar vöröskereszt, a mintegy 2,5 tonnányi egészségügyi szállítmány rövidesen megérkezik a vdk fővárosába, hanoiba. /mti/

--

bb. 67. megnyílt a tatran bratislavai könyvkiadó kiállítása

t/fe/rj la

1971. szeptember 22.

a tatran bratislavai könyvkiadó sokoldalú kiadói tevékenységéről ad átfogó képet az a kiállítás, amely szerdán nyílt meg a csehszlovák kulturában. a polcokon, tárlatokban elhelyezett kötetek, kiadványok - amelyeknek művészi igénytelenséggel készült borító lapjai is külön figyelmet érdemelnek - jól tükrözik a tatran kiadásában napvilágot látó művek széles skáláját: a szlovák írók és költők eredeti művei mellett megtalálhatók a világirodalom klasszikusainak legértékesebb munkái éppúgy, mint a külföldi kortársi szerzők legújabb regényei. szép számban szerepelnek a tárlaton magyar írók szlovák nyelven megjelentetett alkotásai. /folyt.köv./

18.15 rj

- 41 -

18.15

bb. 67. / megnyílt a tatran... 1. folyt./rj

Jókai mórnak a Lócsei fehér asszony című regénye már az ötödik kiadást érte meg, s mintegy 200 ezer példányban látott napvilágot. A 20 magyar szerző műveit felvonultató kiállításon megtalálhatók a többi között Mórlicz Zsigmond, Benedek István, Déry Tibor, Juhász Gyula regényei, irásai. A Tatran és a Corvina közös gondozásában látott napvilágot az Athén és Róma című diszes kivitelű album. A műfajok sokszínűségét tükrözik a kiállításon bemutatott képzőművészeti kiadványok, ifjúsági regények és mai szlovák költők verseskötetei.

A kiállítást nagyszámu érdeklődő - köztük irodalmi életünk jeles képviselőinek jelenlétében - dr. Anton Markus, a Tatran könyvkiadó igazgatója nyitotta meg. /mti/

bb. 68. felhasználható 19.15 órától!

forró siker a moszkvai nagy színház pikk dáma előadásán

t/fe/rj la

1971. szeptember 22.

A moszkvai nagy színház társulatának budapesti vendégjátéka változatlanul fővárosunk kulturális életének elsősorú művészeti eseménye. Ezt bizonyítja, hogy szerdán este ismét zsúfolásig megtelt az operaház nézőtere: a világhírű vendégművészek műsorán ezúttal a második bemutatott, Csajkovszkij Pikk dáma című operája szerepelt. A világ egyik élenjáró társulatának ki- járó elismerés mellett fokozta az érdeklődést az a körülmény is, hogy hazai színpadon a 40-es évek végén láthatták utoljára a zeneirodalomnak ezt a remekművét.

A felejthetetlen élményt nyújtó előadást Borisz Pokrovszkij rendező állította színpadra, a díszleteket és jelmezeket Vlagyimir Dmitrijev tervezte, vezényelt Borisz Hajkin. A közönség ezúttal is világhírű énekeseknek tapsolhatott: Liza szerepét Galina Visnyevszkaja énekelte, Hermann Vlagyimir Atlantov, a grófnőt Larisza Avgyejeva, Jeleckijt Jurij Mazurok, Tomszkijt Mihail Kiszelyev, Polinat Jelena Obrazcova alakította.

A közönség színni nem akaró tapssal jutalmazta a Bolsoj művészeinek nagyszerű előadását. /mti/

18.35 rj

- 42 -

18.45

bb. 69. bulgáriába utazott az mszmp tanulmányi küldöttsége
rj la 1971. szeptember 22.

A bolgár kommunista párt központi bizottságának meghívására szerdán este bulgáriába utazott az mszmp központi bizottságának tanulmányi küldöttsége Andrikó Miklósnak, a kb osztályvezető helyettesének vezetésével. A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren Klézl Róbert, a kb osztályvezető helyettese bucsúztatta. Jelen volt Nikola Nikolov, a budapesti bolgár nagykövetség tanácsosa. /mti/

bb. 70. norwid-émléket a lengyel kulturában

rj/la

1971. szeptember 22.

A béke világtanács felhívására a világ számos országában megemlékeznek idén Cyprian Kamil Norwidről, a nagy lengyel költőről születésének 150. évfordulója alkalmából. Lengyelországban ez az év a Norwid ünnepek jegyében zajlik le.

A lengyelkultúra a magyar írók szövetségével közös rendezésben szerdán este nagy érdeklődéssel kísért Norwid-émlék-estet rendezet, amelyen a magyar irodalmi és szellemi élet sok kiválósága jelent meg. Ott volt az esten Tadeusz Hanuszek lengyel nagykövet is, dr. Stanisław A. Sochacki, a lengyel kultúra igazgatója üdvözölte a vendégeket, majd Fodor András, a magyar írók szövetsége költői szakosztályának vezetője mondott bevezetőt. A költő életművét Konrad Sutarski lengyel költő és műfordító ismertette, Norwid legszebb verseit pedig Ronyec Mária és Latinovits Zoltán adta elő. /mti/

bb. 71. időjárásjelentés

a meteorológiai intézet jelenti 1971. szeptember 22-én 19 órakor

rj la

1971. szeptember 22.

napos idő

Várható időjárás csütörtök estig: kevés felhő, eső nem lesz. A reggeli órákban többfelé párásozás, ködképződés. Napközben megélénkülő délkeleti, déli szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 21-26 fok között. /mti/

19.20 rj

- 43 -

19.20

bb. 72. fogadás a vadászati világkiállításon

t/sb/rj la

1971. szeptember 22.

c.b. muthamma, az indiai köztársaság budapesti nagykövete szerdán este sher singh professzornak, india mezőgazdasági államminiszterének tiszteletére fogadást adott a vadászati világkiállításon. megjelent dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, dr. soós gábor, a miniszter első helyettese, veress péter külkereskedelmi miniszterhelyettes, szigeti károly, a külügyminisztérium csoportfőnöke, dr. nagy miklós, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyettese, valamint a hazai gazdasági és kulturális élet számos más ismert személyisége. /mti/

--

bb. 73. felhasználható 20.30 órától

új magyar film bemutatója a szikra moziban

t/nn/rj la

1971. szeptember 22.

szerdán mutatták be a fővárosi szikra filmszínházban palásthy györgy „hahó öcsi”, című színes filmjét, amely az idei moszkvai nemzetközi filmfesztiválon a gyermek- és ifjúsági filmek kategóriájában a zsűri különdíját nyerte el. a forgatókönyvet török sándor írta. a produkció operatőre forgács ottó, a zeneszerző lovas ferenc. a főszerepet a „varázsló”, című filmből ismert kisfiú, kovács krisztián játssza. mellette jelentős feladatot kapott koncz gábor, básti lajos, pécsi sándor, piros ildikó, kovács istván. a nagy művész Kiss Mani életének utolsó szerepét alakítja e filmben.

a „hahó öcsi”, vetítése után a közönség hosszan ünnepelte a megjelent alkotókat. /mti/

--

19.25 rj

- 44 -

1985

bb. 74. felhasználható 22. óra után

vasutas küldöttség utazott prágába

i/kf/rj ie la

1971. szeptember 22.

dr. mézáros károly közlekedés és postaügyi miniszterhelyettesnek, a MÁV vezérigazgatójának vezetésével szerdán vasutas küldöttség utazott prágába a csehszlovák közlekedési miniszter meghívására. a delegáció a mintegy 150 000 magyar vasutast képviseli a csehszlovák vasutasnapi ünnepeken. /mti/

--

- v é g e -

20.50 rj

- 45 -

20.50

MTI.

Kiadja a Magyar Távírási Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

p a r l a m e n t

bkk. 1. korom-expozé

1 t f / e z s

1971. szeptember 22.

rendelkezésre bocsátjuk korom mihály igazságügyminiszter
expozéját, amely az országgyűlés szerda délelőtti ülésén hang-
zik el. embargó: f e l o l d á s i g !!!

x x x

bevezetőben hangsúlyozta, hogy hazánkban a szövetkezetek általában - különösen pedig a mezőgazdasági, az ipari, a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek - számottevően járulnak hozzá a lakosság szükségleteinek kielégítéséhez, a több mint egymillió tagot tömörítő mezőgazdasági termelőszövetkezeteink adják a mezőgazdasági termelés 70 százalékát, a közel negyemillió tagos tagsággal rendelkező ipari szövetkezeteink a belső forgalomba kerülő hazai ipari termékek 16 százalékát, a szocialista szektor által épített lakások 22 százalékát adják, az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek taglétszáma több mint másfél millió; a kiskereskedelmi és a vendéglátóipari forgalomnak közel egyharmadát, a községek jelentős részében teljes egészét bonyolítják le. a takarékszövetkezetek kb. 800 000, a lakásszövetkezetek pedig 60 000 tagot számlálnak. igen jelentősnek a szövetkezetek számszerűen nem mérhető társadalmi eredményei; részvételük a szocialista tudatformálás, a kulturális élet, a nevelés, a szakképzés, a szociális ellátás különböző területein is. szövetkezeteink gazdasági és társadalmi tevékenysége, további erősödése és fejlesztése tehát - szögezte le a miniszter - fontos közérdek.

/folyt.köv./

- 1 -

bkk. 1. /korom...folyt./e

- a szocialista szövetkezeti mozgalom társadalmunktól nem elkülönülten, hanem azzal együtt fejlődött, jelenleg és a jövőben is annak szerves részét alkotja. az általános szocialista fejlődésen belül az utóbbi években szövetkezeti mozgalmunk számára is erős ösztönzést adott két fontos tényező: a gazdaságirányítási rendszer reformja, valamint a szocialista demokrácia továbbfejlesztésének követelménye. gazdaságirányítási rendszerünk reformjának egyik központi gondolata a szükségletek minél teljesebb és jobb kielégítése. a gyakorlati élet tanúsága szerint számottevő azon szükségletek köre, amelyeknek kielégítése célszerűbb szövetkezeti úton, mert nem olyan feladatról van szó, amely szükségessé tenné az állam, a közhatalom szervező erejének közvetlen igénybevételét. ugyanakkor a szövetkezetek tevékenysége, a népgazdaság több területén nemcsak szükséges, hanem egyenesen nélkülözhetetlen.

- a szocialista demokratizmus fejlődése szempontjából a szövetkezeti viszonyok között kibontakoztatható aktivitásnak is nemcsak egy-egy szövetkező közösség látja hasznát, hanem annak társadalmi méretekben is sokféle előrevívő kisugárzása van. ezek a tényezők, összhangban a szövetkezeti mozgalom szilárd voltával, igénylik a törvényhozástól és a kormánytól: jogi téren is adjon további segítséget ahhoz, hogy a szövetkezetek még hatékonyabban és intézményesen beilleszkedjenek népgazdaságunk rendszerébe és egész szövetkezeti mozgalmunk még eredményesebben szolgálja általános szocialista fejlődésünket. ezeket a célokat szolgálja az előterjesztett törvényjavaslat. szövetkezeti mozgalmunk eddigi fejlődése, jelenlegi helyzete, a szövetkezeteknek társadalmunkban elfoglalt helye, a termelés, elosztás és a szolgáltatás terén betöltött szerepe lehetővé, a jövő irányának meghatározása pedig szükségessé teszi a szövetkezetekre vonatkozó tételek egységes szabályozását, a közös elvek törvényi lerögzítését.

a továbbiakban korom Mihály elmondta:

- a törvényjavaslat a szövetkezet fogalmának meghatározásánál abból indul ki, hogy a szövetkezet az állampolgárok által gazdasági és társadalmi tevékenység céljából önkéntesen létrehozott szocialista közösség, amely a szocialista szövetkezeti tulajdon és a demokratikus önkormányzat alapján működik. tevékenységével előmozdítja tagjainak anyagi jólétét, szocialista tudatának fejlődését, egyben pedig közreműködik a társadalmi szükségletek sokoldalú kielégítésében.

/folyt.köv./

bkk. 1. /korom...2.folyt./e

- szövetkezeteink a szocializmust építő társadalmi és gazdasági környezetben léteznek és működnek.

Dr. Korom Mihály ezután emlékeztetett az MSZMP szövetkezeti politikájának irányelveire, amelyek aláhúzzák, hogy a szövetkezetek nálunk nem átmeneti alakulatok, hanem hosszú távon, a szocializmus teljes felépítésének folyamán hasznos szolgálatot látnak el. ebből kiindulva, a szocialista állam minden társadalmi, gazdasági és politikai segítséget megad számukra, hogy szerepüknek és jelentőségüknek megfelelően működhessenek és fejlődjenek tovább.

- gazdasági tekintetben tehát a szövetkezeteket, mint az állam vállalataival azonos feltételek mellett működő egységeket, a népgazdaság szerves alkotórészének, összességükben egyik fontos szektorának tekintjük. jogilag is szabályozni kell, hogy a szövetkezetek vállalati gazdálkodást folytassanak. mindehhez az is szükséges, hogy a társadalmi tulajdon egyik fajtájával, a szövetkezeti szocialista tulajdonnal gazdálkodó szövetkezetek és az állami vállalatok gazdasági kapcsolatában a két tulajdoni forma azonos jogi megítélés alá essék. az a tény azonban, hogy a szövetkezeti tulajdont az állami tulajdonnal azonos jellegű szocialista tulajdonnak, a szövetkezeteket pedig vállalatoknak tekintjük, nem jelenti azt, hogy el akarnók mosni a különbségeket az állami vállalatok és a szövetkezetek között. a két szektor között egyébként megvannak és a jövőben is meglesznek az eltérő sajátosságok, amelyek a szocialista jellegükben azonos, de különbséget is hordozó tulajdoni viszonyokon alapulnak. megmarad ezután is, hogy a szövetkezetek a tagok személyi és vagyoni társulásai, amelyek a tagok személyes közreműködésével és a szövetkezők tulajdonában, vagy használatában levő vagyonnal gazdálkodnak, a szövetkezeti tagok egyrészt közvetlen tulajdonosai, másrészt dolgozói is szövetkezetüknek, legalábbis a termelő típusú szövetkezetekben; jövedelmük lényegében a szövetkezet eredményeitől függ, élvezik a szövetkezés előnyeit, de viselik gazdálkodásuk kockázatát is.

- a magyar népköztársaság csakis a kizsákmányolástól mentes szövetkezés szabadságát ismeri el, azt védi és támogatja. a szövetkezetek nem valamiféle elkülönült csoportok, szigetecskék társadalmunkban, amelyek önmagukban, csak önmagukért léteznek, hanem a szocialista állam keretében, annak törvényei szerint működnek. a törvényjavaslat hangsúlyozza, hogy gazdasági céljuk a tagok anyagi jólétének előmozdítása és egyben tervszerű, gazdaságos közreműködés a társadalom sokrétű igényeinek kielégítésében.

/folyt.köv./

bkk. 1. /korom...3.folyt./e

a jól működő szövetkezetek éppen ilyen módon szolgálják helyesen a társadalom, de a szövetkezeti és a tagok egyéni érdekeit is. amely szövetkezetben elfeledkezzenek erről a fontos elvről, ott megsértik a közérdeket és előbb-utóbb a törvényes rendet is. ahol pedig ezt a fontos elvet tudatosan félreterezik, ott csak álszövetkezetéről beszélhetünk, amely fedőszervéül szolgál egyes csoportok vagy egyének közösséggellessen manipulációjának. ezeket a szocialista állam nem tűrheti és gazdasági, valamint jogi eszközökkel megakadályozza ilyen működésüket. de maga az egészséges szövetkezeti mozgalom is kiveti magából az effajta kísérleteket. szélsőséges jelenségek és esetek eddig is előfordultak, ezután is előfordulhatnak, de fölöttébb káros lenne általánosítani és ezek után itélteni meg a szövetkezeteket. a társadalmi, a csoport és az egyéni érdekek vizsgálatánál alapvetően abból helyes kiindulni, hogy a munkáshatalom, a szocialista állam viszonyai között ezek az érdekek többségükben megegyeznek és szocialista módon érvényre jutnak. ennek az összhangnak politikai alapja a kölcsönös bizalom. a szocialista állam bizik a szövetkezetekben mint társadalmunk egyik fontos gazdasági és társadalmi intézményében, a szövetkezetekbe tömörült milliók ugyancsak bizalommal vannak szocialista államunk politikájával, és az általa tervszerűen irányított gazdasági rendünk iránt.

elmondta a miniszter:

- a szövetkezeti életviszonyok egységes és átfogó szabályozását általános jogfejlődésünk szempontjából is jelentős állomáshoz tekinthetjük. a törvényjavaslat megszünteti azt a több mint két évtizedes egyenlőtlenséget, mely a különböző szövetkezeti ágazatok jogi szabályozását jellemezte. ez az egyenlőtlenség különösen a gazdaságirányítási rendszer reformjával mutatkozott meg, amikor a mezőgazdasági szövetkezetek az 1967. évi 3. törvényben már az új követelményeknek és gazdasági súlyuknak megfelelő szabályozást nyertek. az előterjesztett törvényjavaslat lényegében betetőzése annak a folyamatnak, amely az átfogó szövetkezetpolitikai elemzés nyomán az 1969-ben kiadott átmeneti rendelkezésekkel az ipari és a fogyasztási típusú szövetkezeteket is kiemelte az egymástól függetlenül alakult, gyakran esetleges, a tényleges fejlődés által már meghaladott korábbi jogiszabályozásuk köréből.

/folyt.köv./

bkk. 1. /korom...4.folyt./e

- a törvényjavaslat ilyen módon jogfejlesztő munkánknak azt a távlati célkitűzését is szolgálja, hogy a gazdasági élet területén - ahol az új viszonyok kiforrása lehetővé teszi és megfelelő tapasztalatok is rendelkezésre állnak - fokozatosan áttérjünk az átmeneti jellegű és alacsonyabb szintű jogi szabályozásról a tartósabb és magasabb szintű rendezésre.

- az egységes szövetkezeti törvény előkészítése kapcsán felmerült a kérdés: beszélhetünk-e egységes szövetkezeti mozgalomról, és lehetséges-e valamennyi szövetkezeti ágazat jogi kérdéseinek egységes szabályozása? Lehetséges, mert: bár az egyes szövetkezeti ágazatok eltérő tevékenységet folytatnak, és megvannak a maguk sajátosságai, mégis tisztázódtak és kiforrottak azok a közös vonások, amelyek mindegyik szövetkezeti formára egyaránt jellemzőek. az egységes szövetkezeti törvény megalkotásának lehetőségét éppen a közös ismérvek, az azonos elvek szerint működő közösségek, a szövetkezeteken belüli társadalmi viszonyok sok azonos vonása adják. merevséghez és jogi dogmatizmushoz vezetne azonban, ha az általános közös ismérvek megléte és szabályozása mellett a részletekben nem lennének tekintettel a szövetkezeti ágazatok eltérő sajátosságaira, ha mechanikusan csak egyik vagy másik típus modelljét vennék számításba. ezért szükség van arra, hogy az egy-egy szövetkezeti ágazat konkrét tevékenységi körét, a többi ágazattól eltérő sajátosságait az egységes törvényen alapuló, azzal összhangban álló ágazati jogszabályok rendezzék. egységes elvek, egységes nézőpont, egységes szabályozás a fő kérdésekben, de lehetőség az egyes szövetkezeti ágazatok speciális követelményeinek rugalmas szabályozására: ez az előterjesztett törvény szabályozási módszerre. következőképpen: a korszerű szövetkezetpolitikai elvekhez korszerű jogi szabályozási módszer párosul.

az egységes törvénynek és az ágazati jogszabályoknak közös vonásaaként említette meg korom Mihály, hogy tág teret engednek a szövetkezet önszabályozása számára. utalt arra, hogy a demokratizmus - a gazdasági önállósággal párhuzamosan - a szövetkezeteknek az önkéntességen alapuló létrehozása, szétválása, egyesülése vagy megszűnése, továbbá a belső önkormányzat útján igazi tartalmat.

/folyt.köv./

bkk. 1. /korom...5. folyt./e

a törvény rendelkezései ezt jól biztosítják. a szövetkezetre mint a demokratikus önkormányzat alapján működő szervezetre jellemző, hogy minden alapvető kérdésben - természetesen a jogszabályok keretei között - a tagság dönt. ennek megfelelően a törvény széles lehetőségeket ad a szövetkezeteknek, hogy belső szabályozással oldják meg számos fontos kérdéseiket. ezzel felelősségérzetüket is növeli, mert a szocialista önkormányzat nemcsak a nagyobb hatáskört, de a nagyobb felelősségvállalást is magában foglalja.

a szövetkezetek országos és területi érdekvédelmi szerveinek kiépítése az önkéntesség és az önállóság elvéből következően szintén csak önkéntes alapon történhet. lényeges annak az elvnek törvényi szabályozása, hogy a szövetkezetek és azok érdekképviselői szervei között nincs semmiféle alá, vagy fölérendeltségi viszony. a szövetkezeti kongresszusok, illetve a szövetkezetek maguk hozzák létre ezeket a szerveket azért, hogy azok társadalmi és gazdasági síkon védjék érdekeiket. hogy e feladataikat valóban helyesen tölthessék be, sem az országos, sem a területi érdekképviselői szervek semmiféle állami feladatot nem láthatnak el, de az országos tanácsoknak, és a területi szövetségeknek többek között az illetékes állami szervek előtt is el kell látniuk a szövetkezeti érdekek képviselését. az érdekképviselői szervek mozgalmi eszközökkel és szolgáltatások nyújtásával segítik a szövetkezeteket. ennek érdekében a törvényjavaslat megfelelő jogszabályokat ad számukra. a törvényjavaslat demokratikus szemléletét érzékeltetve mutatott rá a miniszter, hogy egyenrangúnak ismeri el a szövetkezetben végzett munkát a társadalmi tulajdon más szervezeteiben végzett munkával, azonos anyagi és erkölcsi elismerésben részesíti azt. ma még ugyan nem tudjuk teljesen azonosossá tenni a társadalombiztosítási juttatásokat a két szektor dolgozóinak között, de a népgazdaság teherbíró képességével összhangban már eddig is sokat tettünk ama célkitűzésünk megvalósítására, hogy a társadalmi gondoskodás körébe tartozó juttatások mértéke a szövetkezeti tagok számára fokozatosan megközelítse illetve azonosossá váljék a munkaviszonyban állókéval.

részletesen elemezte az expozé a szövetkezetek és az állam kapcsolatát.

/folyt.köv./

bkk. 1. /korom...6. folyt./e

- a szövetkezetekkel kapcsolatosan is szükség van meghatározott állami-jogi tevékenységre, nem utolsósorban éppen a szövetkezetek érdekében. a szocialista szövetkezeti mozgalom sem tűzött maga elé olyan célokat, hogy semleges, az államtól elkülönült, „területen kívüli”, szervezet legyen. arra azonban az állam és a szövetkezetek részéről egyaránt szükség van, hogy a kapcsolatok igazán elvi alapokon nyugodjanak, és tartalmukban a közös érdekek jussanak kifejezésre. ezt csak a szocialista állam és a szocialista szövetkezetek kapcsolatai valósíthatják meg igazában. a szövetkezetekkel kapcsolatos állami tevékenység a szövetkezeti életviszonyok jogi szabályozása, az állam gazdasági irányítása és hatósági tevékenysége, végül a törvényességi felügyelet keretében valósul meg. ennek kapcsán megemlítette, hogy jogszabályok határozzák meg - egyebek között - a szövetkezetek tevékenységi körének terjedelmét is, tehát azt, hogy mivel foglalkozhatnak, illetve mi tilos a számukra. növeli a törvényjavaslat a közgyűlés hatáskörét, a szövetkezetben belüli ellenőrzés hatékonyságát, a vezető szervek felelősségét, a felügyelő bizottság jogkörét is.

a szövetkezetek gazdasági tevékenységüket a jövőben is a mindenkori gazdasági szabályozók, a társadalmi vagyonvédelmi, szabvány, közegészségügyi, biztonsági, stb. követelmények állami előírásai szerint végezhetik.

befejezésül az igazságügyminiszter hangsúlyozta:

- a törvényjavaslat célja megállapítani az egész szövetkezeti mozgalmunk számára irányadó elveket és azokat az alapvető közös szabályokat, amelyek minden szövetkezetre egyaránt vonatkoznak annak érdekében, hogy a szövetkezeti mozgalom valamennyi ágazata szocialista építőmunkánk követelményeinek megfelelően fejlődjen tovább.

kívánatos, hogy amilyen nagy aktivitás volt tapasztalható a törvény előkészítése során, ugyanilyen tetteközség legyen a végrehajtásban is a nagyszámu szövetkezeti tagság és egész társadalmunk javára, a szocializmus hasznára.

korom Mihály a kormány nevében kérte az országgyűlést, hogy a szövetkezetekről előterjesztett törvényjavaslatot vitassa meg, és emelje törvényerőre. /mt1/

parlament

bkk. 2. megkezdődött az országgyűlés őszi ülészsaka

t hi-tf-sl-szö/tm/ zs bs 1971. szeptember 22.

szerdán délelőtt 11 órakor megnyílt az országgyűlés őszi ülészsaka.

az ülésen részt vett kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, fock jeno, a forradalmi munkás-paraszti kormány elnöke, aczél györgy, apró antal, fehér lajos, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, németh károly, nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa - az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott - törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését az alkotmány rendelkezésének megfelelően bemutatta, s azt a képviselők kezébe kapták. az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette.

bejelentette továbbá, hogy a minisztertanács betervezte az országgyűlésnek a szövetkezetekről, valamint az ifjúságról szóló törvényjavaslatokat. a két törvényjavaslatot előzetes tárgyalásra megkapták az országgyűlés illetékes állandó bizottságai és szétosztották az országgyűlés tagjai között.

apró antal közölte, hogy két képviselő interpellációt jegyzett be. ezeknek tárgyát és az interpelláló képviselők nevét dr. pesta lászló jegyző ismertette.

az elnök javaslatára ezután az országgyűlés elfogadta az ülészsak tárgysorozatát, amely a következő:

- 1./ a szövetkezetekről szóló törvényjavaslat;
- 2./ az ifjúságról szóló törvényjavaslat;
- 3./ interpellációk.

ezután napirend szerint megkezdődött a szövetkezetekről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

a kormány nevében dr. korom mihály igazságügyminiszter mondott exozét.

/folyt.köv./
11.10/e

NA 1120

parlament

bkk. 2. /megkezdődött...folyt./e

dr. korom mihály exozétját mai bkk. 1-es kiadásunkon közöljük, az embargót

feloldjuk

és egyben a következő javításokat adjuk:

az 1. folytatás 2. bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesesen: ...és i n t é z m é n y e s e b b e n beilleszkedjenek...

a 2. folytatás 3. bekezdésének alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen: ...is s z ö v e t k e z e t l i k n e k , leg-
alábbis...

ezután dr. bodnár ferenc

----- /borsod megye 23. vk./, a törvényjavaslat bizottsági előadója szólt fel. rámutatott, hogy a szövetkezetekről szóló törvénytervezetet körültekintő és gondos előkészítő munka előzte meg az országgyűlés bizottságaiban is. a tervezetet megtárgyalta az ipari, a kereskedelmi és a mezőgazdasági bizottság is, ezután került a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság napirendjére, amely megvitatta és összegezte a törvényjavaslatra vonatkozó észrevételeket. a négy bizottságban együtvéteőbb mint negyven országgyűlési képviselő fejtette ki álláspontját a törvényjavaslatról, és az élénk vita során több módosító javaslatot is elfogadtak. a bizottságok egybehangzó megállapítása, hogy a törvényjavaslat általában és részleteiben jó, rendelkezései segítik gazdasági életünk továbbfejlődését. a törvény bele illik gazdasági mechanizmusunk jogrendjébe, s egyben szövetkezeti politikánk jogi utmutatója és segítője is lesz a jogalkalmazók munkájában.

a képviselő hangsúlyozta: a törvény rendelkezései nem kívánják alapvetően megváltoztatni a szövetkezetek életét és munkáját, nincs szó a szövetkezetek reformjáról. az új törvényi szabályozás több mint husz év tapasztalatait általánosítja, és hosszabb távon megalapozza a további fejlődést. figyelembe veszi a szövetkezeti mozgalomban kialakult hagyományokat, alapvetően a lenini szövetkezeti elvekre épül s dialektikus összefüggésben szabályozza a szövetkezeti mozgalom társadalmi és gazdasági oldalát. megteremtí az összhangot a szövetkezeti mozgalom és általános fejlődésünk fő irányzatai: a gazdaságirányítás rendszere és a szocialista demokratizmus továbbfejlesztése között.

/folyt.köv./

12.05/e

NA 1270

bkk. 2. /megkezdődött...2.folyt./p

Jellegét tekintve normatív keret-törvény, azaz az egész szövetkezeti mozgalom számára társadalom- és gazdaságpolitikai utmutatást ad, és tartalmazza azokat a jogi szabályokat is, amelyek a későbbi jogalkotások, valamint a szövetkezetek és az érdekképviseleti szervek számára egyaránt irányadók.

A jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság előadója rámutatott: törvényjavaslat országgyűlési-bizottsági vitája során igen hasznosnak bizonyult, hogy a törvény végrehajtásáról szóló kormányrendelet-tervezetet is kézhez kapták, így a bizottságokban a képviselők ahhoz is érdemben szólhattak hozzá. Többen is foglalkoztak a szövetkezetek állami irányításának módszereivel, a szövetkezetek ágazatok szerinti differenciálásával, a területi szövetségek és a szövetkezetek kapcsolatára vonatkozó rendelkezések problémáival, a szövetkezeti demokrácia növelésére vonatkozó szabályok részletkérdéseivel, valamint a törvény végrehajtására irányuló erőfeszítések összehangolásának fontosságával. A négy bizottságban egyúttal mintegy husz különféle javaslat hangzott el, ezek közül több vonatkozott a törvény ugyanazon rendelkezésére, mint például a fellebbezési határidő 30 napról 15 napra való leszállítására, valamint arra, hogy a döntőbizottság elnökét és tagjait négy év helyett öt évre válasszák meg. Ezekkel a javaslatokkal a jogi bizottság is egyetértett, és azokat az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága nevében köszönetet mondott mindazoknak, akik a törvény előkészítéséhez hozzáértő javaslataikkal és tárgyilagos bírálatukkal hozzájárultak, és ezzel felelősségteljesen vettek részt a törvény előkészítő munkájában. Ezután a törvény végrehajtóra háruló felelősségteljes munkáról szólt. Rámutatott: az országgyűlésnek és a kormánynak nem közömbös, hogy a szövetkezeti tagok több millió táborába miként fogadják és értik meg az új törvény rendelkezéseit. Minden szövetkezetben, minden szövetkezeti tagnak tudatában kell lennie azzal, hogy az új törvény a társadalmi érdekekkel együtt szolgálja a csoportok és az egyének érdekeit is.

A törvény a szövetkezeti vezetés javításával az egész mozgalom jogi, politikai és gazdasági lehetőségét kívánja továbbfejleszteni. Alapkérdéseket szabályoz, amelyeknek megismerése és megismertetése a jövőben szivós munkát igényel mindenkitől: az érdekeltektől, a szövetkezetek területi és országos érdekképviseleti szerveitől, a tanácsoktól, minden szövetkezeti vezetőtől és tagtól. A végrehajtás során ugyanakkor sok múlik az egyes szövetkezeti ágakra kidolgozandó jogszabályokon. Az előadó a szövetkezeti vezetők és tagok véleményét tolmácsolva kérte, hogy ezek a rendelkezések rövidek és világosak legyenek, mert a szövetkezetek csak így tudják a most elfogadásra váró törvény alapján biztosított önkormányzati jogukat érvényesíteni.

Az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága nevében kérte a képviselőket, hogy a törvényjavaslatot, az írásban ismertetett módosításokkal kiegészítve fogadják el, és az országgyűlés emelje törvényre.

folyt. köv. /

bkk.2. megkezdődött3.folyt /p

szünet következett, majd varga gáborné elnökletével folytatódott az ülés. dr. molnár frigyos, /bács-kiskun megye

3.vk./ a szövosz elnöke kiemelte: a törvénytervezet igen széleskörű és valóban demokratikus előkészítése során az egyes szövetkezeti ágazatok országos testületei, - közöttük a szövosz, valamint az országos szövetkezeti tanács is - több alkalommal kiemelték és képviselték a szövetkezetek álláspontját, az a véleményük, hogy az új szabályozás szocialista törvényhozásunk egyik kiemelkedő jogalkotása; méltán vált ki széleskörű érdeklődést hazai közéletünkben és nemzetközileg egyaránt.

A továbbiakban hangoztatta, hogy a szövetkezetek a gazdasági reform kedvező körülményei között különösen dinamikus fejlődő szervezetekké váltak. A korszerűsödő igények szerint formálják tevékenységüket és belső életüket. Fejlettségi szintjük ugyan lapjainkban nem egyforma, s nagyfokú a differenciáltság közöttük, fejlődésük fő iránya azonban teljesen egyértelmű; az újabb fellendülés időszakát élik. Tevékenységük kiterjesztésével, belső önkormányzati életük fejlesztésével mind jobban megfelelnek a tagjaik, valamint a társadalom támasztotta követelményeknek.

A szövetkezeti mozgalom kibontakozásának bizonyításaként említett meg a szövetkezetek tevékenységi körének lényeges bővülését, és azt, hogy nagy számban alakulnak új szövetkezetek. Utalt arra, hogy az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek a városokban is mindinkább kiépítik hálózatukat, s hogy a korábbi hagyományok felújításával fellendülőben van a munkások fogyasztási szövetkezése. Hazánk megszabásu lakásprogramjának megvalósításában - a lakásfenntartó szövetkezetek mellett - egyre nagyobb szerephez jutnak az új típusu lakásépítő szövetkezetek. Növekvő számban alakulnak garázs- szövetkezetek és üdülő-szövetkezetek is.

Kiemelte a szakszervezetek országos tanácsa és a szövosz vezetői között létrejött megállapodást, amelynek alapján a munkások fogyasztói érdekeinek védelmére, igényeik jobb ki-elégítésére, lakáskörülményeik javítására hatékonyan á válik a szakszervezetek helyi szerveinek és a fogyasztási szövetkezeteknek az együttműködése. Az ifjúság munkások hasonló igényeinek ki-elégítésére a szövosz a kisz- szel kötött ugyanilyen jellegű megállapodást.

folyt. köv. /

12.55/b

bkk.2. megkezdődött..... 4.folyt /p

nyomatékosan aláhuzta : a szövetkezés hazánkban valóban élő mozgalom, és a lakosságunknak csaknem felét érintő sokrétű társadalmi-gazdasági folyamat. célszerű tehát, hogy szocialista államunk törvényben szabályozza a szövetkezés legfőbb kérdéseit. ezzel biztosítja, hogy a szövetkezetek még inkább betöltsék fenti társadalmi és gazdasági szerepüket, szerves részévé váljanak szocialista rendszerünknek. az egységes szövetkezeti törvényben megvalósuló szabályozásra annál inkább szükség van, mert a különböző szövetkezetek jogi szabályozásában bizonyos egyenlőtlenség, hézagosság jelentkezik. most valamennyi szövetkezeti ágazatnak egy, közös jogforrása lesz: a szövetkezetekről szóló törvény. nagy jelentőségű, hogy a szövetkezetek önálló, vállalatyszerű tevékenységét, belső önkormányzatuk és demokratizmusuk kifejlődését a törvénytervezet kellően biztosítja. összegezésként a képviselő rámutatott : a magasszintű jogszabály biztosítja a szövetkezetek számára, hogy a törvény megtartásával tagjaik érdekeit és társadalmi céljainkat egyaránt eredményesen szolgálhatják.

a törvényjavaslatot elfogadta.

fülöp lászló /tolna megye, 3. v.k./ a bátai november 7-e

termelőszövetkezet elnöke hangsúlyozta: hazánkban a feltételek már megteremtődtek ahhoz, hogy a szövetkezeti mozgalmat hatékonyabban kapcsoljuk a szocialista államérdekhez. kiforrtak szövetkezeti politikánk elvei, s ezek a mozgalom jövőjét is világosan körvonalazzák. az egységes szövetkezeti törvénnyel számos olyan probléma oldódik meg, ami a szövetkezetek életében, irányításában eddig bizonytalanságot okozott. igen nagy jelentőségű, hogy a gazdálkodás vállalati jellegének erősítésében jelentős előrelépések történtek anélkül, hogy ezáltal a szövetkezeti demokrácia csorbult volna.

a törvényjavaslat egyik legjelentősebb intézkedéseként említette a képviselő, hogy a szövetkezeti tulajdon a társadalmi tulajdon más formáival egyenrangúvá válik, és azonos védelemben részesül.

felszólalása befejező részében rámutatott: ma még jelentős a különbség a társadalmi és szociális juttatás terén az állami szektor javára. nagyon kevés az olyan szövetkezet, ahol üzemi konyha van, ahol üzemi orvos áll a tagság rendelkezésére, ahol a szövetkezetnek saját bölcsődéje, napközi otthona épült. a szövetkezetek, különösen a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagságának idősebb korosztálya azt várja, hogy a lehetőségekhez mérten rendezzük a tsz-tagok nyugdíjával kapcsolatos kérdéseket.

a képviselő a törvényjavaslattal egyetértett, s azt elfogadta.

/folyt.köv./

13.04/e

bkk. 1. /megkezdődött...5.folyt./e

kovács sándor /pest megye, 10. v.k./ a nagykovácsi konzervgyár igazgatója hangsúlyozottan szólt a szövetkezeti és az állami tulajdon egyenrangúságáról. társadalmi érdek a két szocialista tulajdonforma zavartalan együttműködésének biztosítása. utalt a törvényjavaslatnak arra a fontos megállapítására, hogy szocialista fejlődésünkben a szövetkezet nem valamiféle átmeneti, s az állami vállalatokhoz képest alacsonyabbrendű forma, nem ideiglenes „utitárs”, hanem a szocialista társadalom felépítésének egyenrangú részese.

a két szocialista szektor együttműködését elemezve a képviselő rámutatott a szövetkezeti vállalatoknak olyan jogos igényére, mint az egyenlő elbírálás az anyagellátásban, az értékesítésben, a hiteligazdálkodásban, a társadalmi gondoskodásban. az állami vállalatok viszont joggal elvárják, hogy a társadalmi érdekekkel ellentétes tevékenység, spekulációs törekvés sehol ne kapjon teret a szövetkezetekben, s ezek a gazdálkodó egységek tevékenységüket azokon a területeken és oly módon fejlesszék, amelyekben, illetőleg ahogyan azt az ország érdeke megkívánja.

felhívta a figyelmet arra, hogy a szocialista jövedelemelosztás elveit egyértelműen, azonos módon kell érvényesíteni az állami vállalatoknál és a szövetkezeteknél. nem engedhető meg, hogy irreális jövedelmek zavarják a gazdálkodást, s feszültségeket, szükségtelen és káros munkaerőmozgást idézzenek elő. kitért arra is a képviselő, hogy a két szocialista szektor jobb együttműködésének biztosítása érdekében szükségesnek látszik a szabályozó rendszer finomítása, ezzel többek között mérsékelni lehetne a nem kívánatos párhuzamosságokat is, ami eddig sok tekintetben a termelőerővel való pazarláshoz vezetett.

a törvényhozás számára az egyes szövetkezeti ágazatokra vonatkozó törvényerejű rendeletek kidolgozása, a kormány számára pedig az ágazati szabályozások és a gazdaságirányítás eszközeinek további tökéletesítése - mutatott rá a felszólaló - még sok munkát ad: e további teendőkhöz jó alapul szolgál a születő új egységes szövetkezeti törvény, amely voltaképpen kerettörvény.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

13.10/e

NA 1315

parlament

bkk. 2. megkezdődött6. folyt /p

papp józsef /borsod megye 24.vk/ termelészövetkezeti

elnök hangsúlyozta : a törvényjavaslat a párt szövetkezetpolitikai irányelvei alapján mindanki számára megnyugtató módon tisztázza, feloldja a szövetkezeti külső kapcsolatok és belső viszonyok ellentmondásait, megnyitja a továbbfejlődés útját a szövetkezeti mozgalom valamennyi ága előtt.

ezután a képviselő kitért a törvénytervezet szerint arra, hogy szövetkezeti tulajdonban lehetnek mondazok a termelőeszközök és más vagyontárgyak, amelyeket törvény, vagy törvényerejű rendelet nem utal az állami tulajdon kizárólagos tárgyainak körébe. a képviselő véleménye szerint ez a megfogalmazás azért okoz gondot, mert az alkotmány és a polgári törvénykönyv még egy korábbi fejlődési szakaszt tükröz: olyan vagyontárgyakat is az állami tulajdon kizárólagos tárgyai közé sorol, amelyekre nézve a szövetkezeti tulajdonszerzés lehetősége ma már tisztázottnak tekinthető - mint például az erdők, a felszíni művelésű homok-, kavics- és kőbányák, valamint a mezőgazdasági és az ipari szövetkezetek által használt alapvető munkaeszközök. javasolta, hogy ezek a vagyontárgyak szövetkezeti tulajdonban is lehessenek.

a szövetkezeti törvény vitája kapcsán a képviselő megemlítette, hogy a mezőgazdasági termelészövetkezeti tagok a nyugdíj és néhány egyéb társadalombiztosítási szolgáltatás szempontjából hátrányosabb helyzetben vannak a többi munkaviszonyban álló dolgozókkal szemben. többen például azért nem lépnek be tagként a termelészövetkezetekbe, mert nem akarják elveszíteni ugynevezett ipari nyugdíj-biztosításukat. helyes lenne tehát, ha - a népgazdaság teherbíró képességétől függően - a későbbiekben a nyugdíj és egyéb szolgáltatások egységesítésének kérdései is napirendre kerülnének.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt köv ./

13.20/p

-14-

X/1302

parlament

bkk. 2. /megkezdődött...7. folyt./e

szviridov ivánné /szabolcs-szatmár megye, 7. sz. vk./ tsz-elnök a törvényjavaslat előkészítéséről szólva hangoztatta: a szövetkezetek tagjai, a munkabizottságokban tevékenykedő szakemberek, valamint a szövetkezeti mozgalommal egyéb területeken kapcsolatban álló dolgozók sok hasznos észrevétellel, javaslattal segítették az új jogszabály megalkotását.

a szövetkezetekkel kapcsolatos szabolcs-szatmár megyei gondokról beszélt ezután, s kérte, hogy az érvényben lévő ágazati jogszabályok módosításával szüntessék meg a szakszövetkezetek fejlődését gátló körülményeket, biztosítsák a termelészövetkezetekéhez hasonló gyarapodásukat. indokolásul megemlítette, hogy a megyében 35 szakszövetkezet működik, összesen csaknem tízezer taggal, s több mint 50 ezer holdon gazdálkodnak. munkájukat nagyban hátráltatják a kedvezőtlen talajviszonyok, továbbá az a körülmény, hogy a szövetkezeti tagság elöregedett. a fiatalok elvándorolnak, nem látják biztosítottak jövőjüket az alacsony színvonalon gazdálkodó szakszövetkezetekben. többhelyiütt megpróbálkoztak a közös állattartás kialakításával, egyes szakszövetkezetek pedig nagylizemi gyümölcsösöket telepítettek. anyagi-műszaki ellátottságuk azonban igen szerény, a legtöbb szakszövetkezetben hiányzik a fejlesztéshez szükséges alap. elavult gépekkel dolgoznak, gazdasági felszerelésüket nem tudják felújítani. a képviselő kérte, hogy a szövetkezetekről szóló törvényjavaslat szellemében, megfelelő jogi megoldásokkal biztosítsák a szakszövetkezetek megszilárdítását, továbbfejlesztését.

a törvényjavaslatot elfogadta.

ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./

13.42/e

- 15 -

X/1605

parlament

bkk. 2. megkezdődött 8. folyt /p

szerkesztőségek figyelmébe!

tó/gg/p

javítások a mai bkk 2./megkezdődött az / számú
írunkra.

a 3. folytatás harmadik bekezdésének első- második
sorában a szöveg:.... kibontakozásának b i z o n y i t é k a k é n t
említette meg a.....

a 4. folytatás első bekezdésének hatodik sorában az
első szó helyesen: f o n t o s .

az 5. folytatás harmadik bekezdésének kilenc-tizedik
sorában a szöveg:....ami eddig sok e s e t b e n a termelő-
rőkkel való,....

a 6. folytatás 2. bekezdésének első sorában a szöveg
helyesen:.... ezután a képviselő kitért a r r a , h o g y a tör-
vénytervezet szerint szervezeteti tulajdonban lehetnek....

a 6. folytatás 3. bekezdésének 5. sorában dolgozókkal
helyett d o l g o z ó v a l irandó.

/folyt köv ./

13.50/p

-16-

v

parlament

bkk. 2. /megkezdődött...9.folyt./e

ebédszünet után apró antal elnökletével folytatta tanács-
----- kozását az országgyűlés.

elsőként fehér Lajos, a minisztertanács elnökhelyettese emel-
----- kedett szözlásra.

bevezetőül utalt arra, hogy a törvénytervezet azokra az alap-
vető kérdésekre, szabályokra fordítja a fő figyelmet, amelyek va-
lamennyi szervezetre érvényesek. az egyes szervezeti ágazatok
sajátosságaival összefüggő kérdéseket törvényerejű rendeletekkel,
kormányhatározatokkal szabályozzák, ezeket az egységes törvény
elvei alapján ez év végéig kell elkészíteni és kiadni. ezután
arról szólt, hogy az utóbbi években az irányítás, a tervezés kor-
szerűsítése, a szabályozórendszer hatásai nyomán javultak a szö-
vetkezetekben az önálló vállalati gazdálkodás feltételei, sokat
fejlődött a szervezetek belső élete. mindez azért is figyelemre
méltó, mert a tapasztalatok szerint ott emelkedik a gazdálkodás
színtvonalá, ahol az önkormányzat is fejlődik, ahol összhangban van
a szervezeti demokrácia a vállalati vezetéssel.

a miniszterelnökhelyettes ezután a választott szervek s ezen
belül a különféle bizottságok munkájának nagy jelentőségét hangsú-
lyozta. a szervezeti demokrácia érvényesülésének lényeges eleme
a többi között a felügyelő bizottság munkájának fejlesztése, hi-
szen a vállalati gazdálkodás erősödésével, a szervezeti önálló-
ság bővülésével a belső ellenőrzés feladatai is nőnek. ilyen szem-
pontból még mindhárom szervezeti ágazatban sok a tennivaló. em-
lékeztetett a múlt évben kiadott kormányhatározatra, amely előír-
ja, hogy a szervezetek és gazdasági társulásaik belső ellenőrzé-
sükhöz legalább két évenként külső szakértő munkáját is kötelesek
pánybe venni. a térszek területi szövetségeinél eddig 49, a kis-
ipari szervezetek területi szövetségeinél, a kiszövk és a szak-
mai szövetségek mellett 27, az általános fogyasztási szervezetek
területi szövetségeinél, a meszövk mellett már mindenütt létesült
revizori iroda, amelyet a szervezetek tartanak fenn. helyes, hogy
a kötelező rendszeres külső ellenőrzést a szervezeti önkormány-
zaton belül oldják meg, ez felel meg a kormányhatározat intenciói-
nak, mert az ellenőrzésnek éppen ebben van az ereje, újszerűsége.

/folyt.köv./

- 17 -

15.12/e

NA 1520

bkk. 2. /megkezdődött...10. folyt./e

a továbbiakban a döntőbizottság és a nőbizottság munkájának fontosságára hívta fel a figyelmet. az utóbbinak azért is nagy a jelentősége, mert a mezőgazdasági tsz-ek tagságának 38 százaléka, a tényleges munkát végzőknek pedig 60-70 százaléka nő. a nőbizottságok akkor látják el jól feladatukat, ha elősegítik, hogy a nők lehetőleg számarányuknak megfelelően vegyenek részt a vezetésben, ha harcolnak az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének érvényesítéséért, a szociális normák betartásáért, a nőkkal szemben nem egy helyen tapasztalható indokolatlan fenn-tartások megszüntetéséért, anyagi és erkölcsi megbecsülésükért.

ezután rámutatott, hogy a szövetkezeti mozgalom hagyományai közé tartozik a kölcsönös segítség és önszegélyezés elve. a mostani törvénytervezet is a kölcsönös támogatás sokrétű kibontakoztatására bátorítja a szövetkezeteket. a kölcsönös támogatás erősítése növeli a szövetkezeti gazdálkodás biztonságát, lehetővé teszi az indokolt kockázatvállalást s alkalmas arra, hogy megoldja a bajbajutott, az átmeneti nehézségekkel küzdő szövetkezetek gondjait.

részletesen foglalkozott fehér Lajos az érdekképviselői szervek munkájával, kiemelve, hogy az országos és a területi szövetségek a szövetkezeti mozgalom fontos részei, de nem alkotnak alá- és fölérendeltségen alapuló hierarchikus szervezetet. a tagszövetkezetek nincsenek egyoldalúan alárendelve szövetségeknek, sőt éppen ellenkezőleg, a tagszövetkezetek határozzák meg a törvényes keretek között demokratikus képviselői szervek tevékenységét. az érdekképviselői szervek hatósági feladatokat nem láthatnak el, csak olyasmire vállalkozhatnak, amivel a tagszövetkezetek őket megbízzák. három év tapasztalatai azt bizonyítják, hogy az országos és a területi szövetségekben jól kidolgozott és megalapozott ajánlásoknak nagy a tekintélyük. az ilyen ajánlásokat a közgyűléseken elfogadják és aszerint dolgoznak.

ezután elmondotta, hogy a szocialista országok mindegyikében számottevő szerepük van a szövetkezeteknek, a szövetkezeti mozgalomnak. a szocialista államnak a szövetkezetekkel kapcsolatos magatartása szilárd elméleti alapokon nyugszik. még lenin fogalmazta meg, hogy a szocialista állam minden társadalmi, gazdasági és politikai segítséget megad ahhoz, hogy a szövetkezetek a szocialista építésben betöltött szerepüknek megfelelően fejlődjenek. a társadalom érdekeit az állam a szövetkezetekben a gazdasági befolyás útján, a működés, valamint a tulajdonviszonyok szabályozásával és az állami felügyelettel érvényesíti.

/folyt.köv./
15.22/e

bkk. 2. /megkezdődött...11. folyt./e

- hazánkban - mondotta a miniszterelnökhelyettes - a szövetkezetek tevékenységének gazdasági szabályozása - bizonyos sajátosságokat leszámítva - lényegében az állami vállalatokéval azonos rendszerben történik. a gazdasági szabályozó- és ösztönzőeszközöknek mindkét szektorában ugyanazt a szerepet kell betölteniük. csak így érvényesülhet a népgazdaság egységes központi irányítása, a piac aktív szerepére építő szocialista tervgazdálkodás.

a gazdasági befolyásolás mellett a szocialista állam jogszabályokban megállapítja a szövetkezeti gazdálkodás, a működés és vezetés általános szabályait és felügyeletet gyakorol ezek megtartása fölött.

a szövetkezetekre csak törvény, törvényszintű és kormány-szintű jogszabályok, e jogszabályok által meghatározott körben miniszteri rendeletek, illetve államtitkári rendelkezések, valamint a szövetkezetek saját határozatai és szerződésai róhatnak kötelezettségeket. ennek az elvnek gyakorlati érvényesítése azt is jelenti, hogy központi, helyi és társadalmi szervek egyebekre nem kötelezhetik a szövetkezeteket. nem igényelhetnek olyan tevékenységet, amely a szövetkezeteknek veszteséget okoz, ami a tagok érdekeivel ellentétes. az államigazgatási szervek tehát nem gazdálkodhatnak a szövetkezetek helyett. elkerülhetetlen esetekben csakis az anyagi feltételek biztosításával, a terhek átvállalásával, kölcsönös megegyezés alapján oldhatják meg a különféle problémákat.

a szövetkezetek és az állami vállalatok kapcsolataiban a törvényjavaslat leszögezi az egyenjogúság elvét. állami gazdálkodó szervezetek /vállalatok, bankok/ hatósági funkciókat a szövetkezetek fölött nem gyakorolhatnak. a szocialista vállalatok között a tulajdonviszonyok eltéréseiből eredően semmiféle alá- és fölérendeltségre nincs szükség, ez egyenesen káros lenne. a gazdasági együttműködés, összefogás a mi viszonyaink között csakis a kölcsönös előnyökre és kockázatvállalásra épülhet.

az olyan feladatok ellátásáért, amelyeket az állam társadalom- és gazdaságpolitikai szempontból szükségesnek ítél, de gazdaságosan nem oldhatók meg, a szövetkezetek állami támogatásban részesülhetnek. megkaphatják ugyanazt a támogatást, amit az állam ugyanazon tevékenység esetén az állami vállalatoknak nyújt.

/folyt.köv./
15.40/e

12/11

bkk. 2. /megkezdődött...12. folyt./e

a törvényjavaslat igen fontos tétele a 111. szakasz, amely szerint a minisztereknek kell gondoskodniuk arról, hogy ágazatuk területén a szövetkezetek társadalmi és gazdasági jelentőségüknek megfelelően fejlődjenek. a minisztereknek tehát a gazdasági szabályozórendszer kialakítása során és általában az ágazati irányítás kereteiben kellő gondot foglalkozniuk kell a szövetkezeti tevékenységgel is.

ennek egyik jelentős eszköze, hogy a miniszterek szakmai felügyeletet gyakorolnak a szövetkezeteknek az ágazathoz kapcsolódó tevékenysége fölött. azokban az esetekben, amikor a szövetkezet munkája több tárcát érint, valamennyi érdekelt miniszter gyakorolja ezt a jogot. ez a szakmai felügyelet nem magára a szövetkezetre és nem annak alapszabályszerű működésére, hanem szakmai tevékenységére, a szakmai előírások érvényesítésének igazgatási jellegű ellenőrzésére terjed ki.

az állami törvényességi felügyeletet a szövetkezetek alapszabályszerű működése fölött a tanácsok gyakorolják. a törvényjavaslat magában foglalja, hogy e felügyeleti jogkörrel élve milyen intézkedéseket tehetnek a tanácsok.

mind ritkábban fordul elő a helyi szervek törvényességi felügyeleti jogkörének túllépése a szövetkezetek önállóságának megsértése. az állam rendszerint ott avatkozik be - s teljesen indokoltan -, ahol a termelőszövetkezetek vezetésének és belső ellenőrzésének erőtlenységét látva megfontolatlan lépéseket kíván megelőzni.

ezután emlékeztetett fehér Lajos arra, hogy hazánkban tíz évvel ezelőtt fejeződött be sikeresen a mezőgazdaság szocialista átalakítása, s ezzel a mezőgazdaságban is uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok. a tíz év alatt a magyar falu nélkülözhetetlen, mással nem helyettesíthető gazdasági és társadalmi tényezőivé váltak a mezőgazdasági termelőszövetkezetek. a tsz-ek többségéről ma már elmondhatjuk, hogy azok a szó szoros értelmében véve nagyüzemek. termelésükben - különösen 1968 óta - jelentősen előrehaladt a specializálódás. szakosodásuk ellenére is a gazdasági élet összefüggései, továbbá azon érthető törekvésük miatt, hogy minél nagyobb mértékben maguk dolgozzák fel és értékesítsék termékeiket, sokáig nagyüzemek maradnak.

/folyt.köv./
15.46/e

15.10

parlament

bkk.2. megkezdődött az13.folyt /p

a termelőszövetkezetek munkaerőhelyzete az utóbbi években lényegében stabilizálódott, ennek nyomán javult a tagok foglalkoztatottsága, nagyobb a munkakedv. egy-egy szövetkezeti tagot most már évente 220-230 tízórás munkanapon tudnak foglalkoztatni, szemben a tíz évvel ezelőtti 170 nappal.

igen biztató, hogy a termelőszövetkezetekben gyors ütemben nő a termelés s méginkább az ártermelés. a közös gazdaságok az elmúlt évtizedben évi átlagban 5.4 százalékkal növelték bruttó s 5.3 százalékkal nettó termelésüket. az évtized második felében, 1965-1970 között az egy foglalkoztatottra jutó termelés 64, a részesedés pedig 51 százalékkal emelkedett.

javultak a hozamok, nőtt a termelés biztonsága. magyarországon az idén érték el és haladtuk túl a 17 mászás holdankénti búzatermésátlagot, ami hektárban számítva több mint 30 mázsa. ebben igen nagy része van a termelőszövetkezetek jó munkájának, hiszen a 17.7 mázsa holdankénti búza-termésátlagon belül 17.3 mázsa a termelőszövetkezeteké. kukoricatermelésünk hozama a tíz évvel ezelőttihez képest megkétszereződött. a jó, acélos búzából elért rekordterméssel, valamint az utóbbi két esztendőben 20 mázsa körüli holdankénti /30 mázsan felüli hektáronkénti/ kukorica-átlagterméssel beléptünk a világ legjobb búza-és kukorica-termesztő országainak sorába.

a júliusi és augusztusi hosszán tartó, nagy szárazság ellenére a tervezett szint körül mutatkozik a kukoricatermés. erre szükség is van, mert nyolc és félmillió, vagyis mezőgazdaságunk történetében a legnagyobb sertésállomány takarmányozásáról kell gondoskodni.

az eredményekben jelentősen közrejátszott, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek ugynevezett kiegészítő tevékenysége, más szavakkal az ipari tevékenység a vártnál gyorsabban fejlődött. e területen új jelenségekkel találkozunk, amelyeknek egy részét támogatjuk és szabályozzuk, más nem kívánatos jelenségekkel szemben pedig fel kell lépniük.

/folyt köv ./
15.50/p

15/5

-21-

t

bbkk.2. megkezdődött az 14.folyt /p

a gazdaságirányítási reform bevezetésének éveiben, mint ismeretes, feloldottuk azokat az intézkedéseket, amelyek a mezőgazdasági nagyüzemek munkáját pusztán az „alaptevékenységre”, tehát a növénytermesztésre és állattenyésztésre korlátozták. ezután gyorsan kibontakozott a kiegészítő ipari jellegű takarmánykeverés, gépjavítás, építkezés, az ugynevezett elsődleges élelmiszerfeldolgozás, a mezőgazdasági termékek közvetlen forgalmazása, a helyi jellegű szolgáltatás, a szállítás stb, a termelőszövetkezetek s az állami gazdaságok is szélesebb profil s az önálló elszámolás fejlettebb feltételei között szervezik termelésüket. az iparosításnak, a műszaki fejlesztésnek és a korszerűsítésnek ugyanis törvényszerű velejárója, hogy a mezőgazdasági termelés iparszerűvé válik, továbbá fejlődik az ipari tevékenység a mezőgazdasági nagyüzemekben. ez a folyamat az iparilag fejlettebb tőkés és szocialista országokban egyaránt tapasztalható. e tendencia a fejlődés mai fokán elengedhetetlen a korszerű nagyüzemi gazdálkodáshoz, a bővített újratermelés zavartalanágához.

termelőszövetkezeteinkben is hasonló irányú fejlődés bontakozott ki. a téészek gazdasági tevékenységének bővítését a jövőben is támogatjuk, ösztönözzük. változatlanul fontos célunk ugyanis a nagyüzemi élelmiszertermelés és - értékesítés növelése, a lakosság igényeinek jobb kielégítése a helyi adottságok, kapacitások megfelelő hasznosítása, s mindenek előtti a munkaerő foglalkoztatása. mindehhez szükséges, hogy a termelőszövetkezetek fő tevékenységéhez szervesen hozzá tartozónak tekintsük a gépjavítást, az építést, a karbantartást, a termeléshez kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat, az élelmiszerfeldolgozást és a közvetlen termelői értékesítést is. vagyis mindazt, ami az élelmiszergazdasági vertikumon belül a nagyüzemi gazdálkodás sikeréhez elengedhetetlen. ebből következik, hogy - főleg az élelmiszerfeldolgozás esetén használt - „kiegészítő”, vagy „melléküzemági”, szóhasználatot ezentúl mellőzhetjük, hiszen az élelmiszergazdasági vertikum kialakulása során ezt az élet túlhaladta.

nem kívánjuk korlátozni a jövőben a lakoságnak nyújtott szolgáltatásokat, a helyi építőanyag-termelést, az igények jobb kielégítését szolgáló kisipari termelést, vagyis a magánszektorral folytatott versenyt sem.

/folyt köv. /
15.56/p

16°

bbkk.2. megkezdődött..... 15.folyt /p

a miniszterelnök-helyettes utalt arra, hogy az utóbbi két-három évben több ipari központ vonzáskörében, különösen az ide tartozó mostoha természeti adottságu termelőszövetkezetekben bizonyos mértékig az élelmiszeripari vertikumon kívüli ipari termelés is kifejlődött. főleg gépipari, könnyű- és vegyipari munkákat végeznek kooperációs jellegű bedolgozás formájában. az ilyenfajta termelés értéke tavaly körülbelül másfél milliárd forint volt, ami a téészek 60 milliárdos termeléséhez viszonyítva nem jelentős, kihatásai mégis problémákat okoznak. a kooperáció ugyanis gyakran szervezetlen, a téészek egy része konjunkturális célokat hajszolva rögtönözve döntött az ilyen vállalkozásokról. az állami szabályozás az első két évben e téren elmaradt az élet mögött, ezért nem kívánatos jelenségek alakultak ki. az is igaz, hogy e ténylegesen meglévő jelenségek társadalmi kihatása közvéleményünk előtt bizonyos mértékig eltulzott.

a mezőgazdaság és az ipar érintkezési pontjain többirányú érdekek egybeesése nyomán bontakozott ki bedolgozás formájában az ipari termelés. az ilyenfajta munka vállalása elsősorban a mostoha természeti viszonyok között gazdálkodó termelőszövetkezeteknek érdekük, mert tagjaikat így jobban, folyamatosabban foglalkoztathatják. tapasztalatok szerint az így elért többleteredmény nagyobb részét / mintegy háromnegyedét / a mezőgazdaság fejlesztésére fordították. az ilyen szövetkezeteknél szükségtelenné vált a jövedelemkiegészítő állami támogatás. ugyanakkor a bedolgozások ipari munka szervezése érdekük az érintett gyáraknak is, mert ily módon beruházást takaríthatnak meg. végül érdeke az egyébként „ingázó”, munkavállalónak, aki a közeli termelőszövetkezetben is kaphat munkát s megtakaríthatja az utazással járó időt. az állami vállalatokkal kooperációban végzett ipari termelés tenát hasznos és azt fenn kell tartani, de az eddiginél nagyobb szervezettséggel és szigorubb állami szabályozással, az ipar szoros irányításával. ilyen tevékenységet megrendelésre, szerződéses keretek között, az illetékes minisztériumok szabályozásának megfelelően lehet szervezni. a szövetkezeteket ipari bedolgozó munkára olyan esetekben ösztönözzük, amikor a korszerű nagyipari kapacitás nem elegendő a szükségletek kielégítésére s főleg olyan vidékeken, ahol ezzel helyi foglalkoztatási gondokat lehet megoldani, kihasználatlan helyi kapacitásokat lehet hasznosítani, állami támogatást lehet csökkenteni. a termelőszövetkezetek ipari részlegeiben gondoskodni kell a körülményekhez képest megfelelő egészségügyi és munkavédelmi feltételek megteremtéséről.

/folyt köv. /

16.03/p

16°

bkk.2. megkezdődött az 14. folyt /p

a gazdaságirányítási reform bevezetésének éveiben, mint ismeretes, feloldottuk azokat az intézkedéseket, amelyek a mezőgazdasági nagyüzemek munkáját pusztán az „alaptevékenységre”, tehát a növénytermesztésre és állattenyésztésre korlátozták. ezután gyorsan kibontakozott a kiegészítő ipari jellegű takarmánykeverés, gépjavítás, építkezés, az ugynevezett elsődleges élelmiszerfeldolgozás, a mezőgazdasági termékek közvetlen forgalmazása, a helyi jellegű szolgáltatás, a szállítás stb., a termelőszövetkezetek s az állami gazdaságok is szélesebb profil s az önálló elszámolás fejlettebb feltételei között szervezik termelésüket. az iparosításnak, a műszaki fejlesztésnek és a korszerűsítésnek ugyanis törvényszerű velejárója, hogy a mezőgazdasági termelés iparszerűvé válik, továbbá fejlődik az ipari tevékenység a mezőgazdasági nagyüzemekben, ez a folyamat az iparilag fejlettebb tőkés és szocialista országokban egyaránt tapasztalható. e tendencia a fejlődés mai fokán elengedhetetlen a korszerű nagyüzemi gazdálkodáshoz, a bővített újratermelés zavartalanságához.

termelőszövetkezeteinkben is hasonló irányú fejlődés bontakozott ki. a téeszék gazdasági tevékenységének bővítését a jövőben is támogatjuk, ösztönözzük. változatlanul fontos célunk ugyanis a nagyüzemi élelmiszertermelés és -értékesítés növelése, a lakosság igényeinek jobb kielégítése a helyi adottságok, kapacitások megfelelő hasznosítása, s mindennek előtti a munkaerő foglalkoztatása. mindehhez szükséges, hogy a termelőszövetkezetek fő tevékenységéhez szervesen hozzá tartozónak tekintsük a gépjavítást, az építést, a karbantartást, a termeléshez kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat, az élelmiszerfeldolgozást és a közvetlen termelői értékesítést is. vagyis mindazt, ami az élelmiszergazdasági vertikumon belül a nagyüzemi gazdálkodás sikeréhez elengedhetetlen. ebből következik, hogy - főleg az élelmiszerfeldolgozás esetén használt - „kiegészítő”, vagy „melléküzemági”, szóhasználatot ezentúl mellőzhetjük, hiszen az élelmiszergazdasági vertikum kialakulása során ezt az élet túlhaladta.

nem kívánjuk korlátozni a jövőben a lakoságnak nyújtott szolgáltatásokat, a helyi építőanyag-termelést, az igények jobb kielégítését szolgáló kisipari termelést, vagyis a magánszektorral folytatott versenyt sem.

/folyt köv ./
15.56/p16⁰⁰

bkk.2. megkezdődött..... 15. folyt /p

a miniszterelnök-helyettes utalt arra, hogy az utóbbi két-három évben több ipari központ vonzáskörében, különösen az ide tartozó mostoha természeti adottságu termelőszövetkezetekben bizonyos mértékig az élelmiszeripari vertikumon kívüli ipari termelés is kifejlődött. főleg gépipari, könnyű- és vegyipari munkákat végeznek kooperációs jellegű bedolgozás formájában. az ilyenfajta termelés értéke tavaly körülbelül másfél milliárd forint volt, ami a téeszék 60 milliárdos termeléséhez viszonyítva nem jelentős, kihatásai mégis problémákat okoznak. a kooperáció ugyanis gyakran szervezetlen, a téeszék egy része konjunkturális célokat hajszolva rögtönözve döntött az ilyen vállalkozásokról. az állami szabályozás az első két évben e téren elmaradt az élet mögött, ezért nem kívánatos jelenségek alakultak ki. az is igaz, hogy e ténylegesen meglevő jelenségek társadalmi kihatása közvéleményünk előtt bizonyos mértékig eltulzott.

a mezőgazdaság és az ipar érintkezési pontjain többirányú érdekek egybeesése nyomán bontakozott ki bedolgozás formájában az ipari termelés. az ilyenfajta munka vállalása elsősorban a mostoha természeti viszonyok között gazdálkodó termelőszövetkezeteknek érdekük, mert tagjaikat így jobban, folyamatosabban foglalkoztathatják. tapasztalatok szerint az így elért többleteredmény nagyobb részét / mintegy háromnegyedét / a mezőgazdaság fejlesztésére fordították. az ilyen szövetkezeteknél szükségtelemmé vált a jövedelemkiegészítő állami támogatás. ugyanakkor a bedolgozásos ipari munka szervezése érdekük az érintett gyáraknak is, mert ily módon beruházást takaríthatnak meg. végül érdeke az egyébként „ingázó”, munkavállalónak, aki a közeli termelőszövetkezetben is kaphat munkát s megtakaríthatja az utazással járó időt. az állami vállalatokkal kooperációban végzett ipari termelés tenát hasznos és azt fenn kell tartani, de az eddiginél nagyobb szervezettséggel és szigorubb állami szabályozással, az ipar szoros irányításával. ilyen tevékenységet megrendelésre, szerződéses keretek között, az illetékes minisztériumok szabályozásának megfelelően lehet szervezni. a szövetkezeteket ipari bedolgozói munkára olyan esetekben ösztönözzük, amikor a korszerű nagyipari kapacitás nem elegendő a szükségletek kielégítésére s főleg olyan vidékeken, ahol ezzel helyi foglalkoztatási gondokat lehet megoldani, kihasználatlan helyi kapacitásokat lehet hasznosítani, állami támogatást lehet csökkenteni. a termelőszövetkezetek ipari részlegeiben gondoskodni kell a körülményekhez képest megfelelő egészségügyi és munkavédelmi feltételek megteremtéséről.

/folyt köv./

16.03/p

16⁰⁰

parlament

bkk.2. megkezdődött az 16.folyt /p

az előbbiektől eltérő, közvetlen értékesítésre szánt ipari ártermelést a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben a jövőben nem szabad engedélyezni, illetve bihonyos türelmi idő után meg kell szüntetni.

fehér Lajos a törvényjavaslat 37. szakaszára utalva elmondotta, hogy a szövetkezetek minden olyan gazdasági tevékenységet folytathatnak, amelyet törvény, törvényerejű vagy kormányrendelet nem tilt meg, vagy nem tart fenn az állami gazdálkodó szervek részére. e felhatalmazás alapján még ez évben a kormány elé kerül a szóban forgó tilalmi lista, amely a mezőgazdasági, a fogyasztási és az ipari szövetkezetekre egyaránt vonatkozik.

az utóbbi években tapasztalható egy kedvezőtlen jelenségek miatt - mondotta- további szabályozás is szükséges. ezért a budapesti agglomerációs körzetben más gazdálkodó szervek és vállalatok részére a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és fogyasztási szövetkezetek újabb gép-, könnyű- és vegyipari bedolgozást nem szervezhetnek.

azoknál a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél, ahol a vertikumon kívüli ipari tevékenység már nagyobb arányt vagy túlsúlyt ért el, újszerű állami szabályozás szükséges.

a készülő kormány szintű jogszabály szerint a szövetkezeteket továbbra is mezőgazdasági szövetkezetként kell számontartani. azok a termelőszövetkezetek, ahol az összes termelési értékhez viszonyítva az élelmiszergazdasághoz egyáltalán nem kapcsolódó gépi-, vegyi- és könnyűipari bedolgozásból származik az árbevétel 30-50 százaléka, alakuljanak át mezőgazdasági-ipari szövetkezetté. azok pedig, ahol ez az arány 50 százalék fölé emelkedik, ipari-mezőgazdasági szövetkezetté. ezekben már ma is létező vegyes profilu szövetkezetekben a mezőgazdasági tevékenységre a mezőgazdasági, az iparra pedig az iparra vonatkozó jövedelemelvonást kell érvényesíteni /az 1971. január 1-e óta érvényben levő termelési adó formájában/. a szabályozás segítse elő továbbá, hogy a szövetkezetek az ipari tevékenységből származó többletjövedelmek nagyobb hányadát a mezőgazdasági termelés fejlesztésére fordítsák.

?
/ folyt köv ./

16.07/p

16¹²

-24-

parlament

bkk.2. megkezdődött az 17.folyt /p

szigorítani szükséges a bérezést is, mert bár a termelőszövetkezetek ipari részlegeiben betartják az alappérezéssel kapcsolatos rendelkezéseket, egyes helyeken azonban jutalom és pótlékok címén magas összegeket fizetnek ki, s így meghaladják az állami vállalatoknál azonos munka után fizetett alappérezést, s ez rossz társadalmi visszhangot vált ki. e problémát úgy lehet és kell megoldani, hogy a termelőszövetkezeti munkavállalóknak fizethető bérek - az alappérezekhez hozzászámítva a jutalmat és a nyereségrészesedést is - legföljebb 10 százalékkal térhetnek el a hasonló tevékenységet végző iparvállalatok béreitől. az ilyen bérezés elejét veszi az aránytalanságok kialakulásának s részben honorálja azt, hogy a termelőszövetkezetek ipari részlegeiben rosszabb műszaki feltételek, mostohább szociális és kulturális körülmények között végzik munkájukat a dolgozók.

az említettek következetes megvalósítása azt is igényli, hogy az illetékes állami és szövetkezeti belső ellenőrző szervek rendszeresebben ellenőrizzék a szövetkezetek ipari részlegeit, így előzhető meg a szabálytalanságok, törvényteleniségek. az illetékes ágazati tárcák vezetői pedig a jövőben fokozottan éljenek a jogszabályokban előírt hatáskörükkel.

végül elmondotta, hogy a törvény előkészítői jó munkát végeztek, jól hasznosították a szocialista szövetkezeti mozgalmunk gazdag tapasztalatait. az új törvény jól illeszkedik a szocializmus teljes felépítését szolgáló munkába, a társadalmi és politikai életünkre jellemző demokratizálódás folyamatába. - mélységes meggyőződésünk - mondotta -, hogy a szocializmus teremti meg az igazi politikai és gazdasági demokrácia feltételeit, ugyanakkor a demokrácia fejlesztése előfeltétele a szocializmus fejlődésének. a szövetkezeti törvény jól szolgálja majd szocialista demokráciánk erősítését, egészséges továbbfejlesztését.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a kormány nevében a betervezett törvényjavaslatot az országgyűlésnek elfogadásra javasolta.

/folyt köv ./

-25-

16.12/pp

16¹²

bkk. 2. /megkezdődött...18.folyt./e

vass józsef /nógrád megye, 8. v.k./ tsz-elnök, a szövetkezetek kiegészítő tevékenységének jelentőségéről beszélt. mint mondotta, ez különösen olyan megyékben fontos, mint nógrád, ahol a 76 termelőszövetkezet közül 35 természeti adottságai kedvezőtlenek, s a megfelelő nyereség eléréséhez feltétlenül szükséges a jövedelmezőbb kiegészítő tevékenység. a megye szövetkezeteinek melléküzemágai igen hasznos munkát végeznek, homokot, kavicsot, követ és egyéb építőanyagokat termelnek, s építőipari munkákra vállalkoznak. bevételeiknek mintegy 30 százaléka kiegészítő tevékenységből származik, s indokolt, hogy a melléküzemágákat ilyen helyeken a jövőben is támogassák, fejlesszék. meg kell azonban követelni a szövetkezetektől, hogy mindenekelőtt eredeti feladataiknak tegyenek eleget, s kiegészítő munkájuk is szorosan a piaci igényekhez kapcsolódjék.

kitért arra, hogy a megye szövetkezeteiben a tagság átlagos életkora 55 év. a néhány évvel ezelőtti igen erős elöregedéshez képest ez már némi javulást jelent, hiszen 1968-ban a tagság átlag életkora már elérte az 58 évet. ez arra utal, hogy a fiatalok közül most már többen választják élethivatásul a mezőgazdasági munkát. sokat kell azonban még tenni azért, hogy valóban kedvező fordulatot érjenek el. a képviselő lidvözölte az ugynevezett nyitott tagság bevezetését, vagyis azt, hogy a szövetkezeti tag ugynevezett nyitott tagság bevezetését, vagyis azt, hogy a szövetkezeti tag saját elhatározása alapján is megszüntetheti tagsági viszonyát. ez minden bizonnyal újabb fiatalokat vonz a közös gazdaságokba.

felhívta a figyelmet arra, hogy az eddiginél nagyobb erőfeszítéseket kell tenni mezőgazdasági szakmunkások nevelésére, mert csak a hozzáértő, jól kereső mezőgazdasági dolgozóktól lehet elvárni, hogy munkahelyüket megszeressék, ne kívánkozzanak el a szövetkezetekből.

befejezésül hangsúlyozta, hogy a munkából kiöregedett termelőszövetkezeti tagokról sem szabad egy percre sem megfeledkezni. javasolta, hogy a szövetkezetek belső szabályzataik módosításával is törekedjenek arra, hogy anyagi erejükhez mérten minél nagyobb segítséget nyújtsanak a becsületes munka után nyugalomba vonult embereknek.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./
16.17/e

1615

bkk.2. megkezdődött az 19.folyt /p

dr. tamás lászló /heves megye 2.v vk./ az édosz főtít-

kára bevezetőben rámutatott :a szövetkezetek a termelés, az ellátás és az értékesítés terén egyaránt elismerésre méltóan végzik munkájukat. ezután arról szólt, hogy a szövetkezeti törvény átfogó, egységes szabályozást ad, számol a különböző típusú szövetkezetek sajátosságaival, ugyanakkor figyelembe veszi legjellemzőbb közös vonásaikat is. ez mindhárom fő szövetkezeti ágazatban lehetővé teszi a munka összehangolását. aláhuzta, hogy a szocialista szövetkezeti életben- szemben a kapitalista viszonyok között működő szövetkezetekkel, ahol a tagok jövedelmének legfőbb alapja a bevitt tőke - különleges hangsúlyt kap a személyi közreműködés; a tagság jövedelmének fő forrása a becsületesen végzett munka, amelynek fontosságára a törvényjavaslat is rámutat.

- a szövetkezetek nagy többségében egyre szélesebbkörűen érvényesül a szövetkezeti demokrácia, s tevékenységük bővítésénél mindenkor igyekeznek összhangba hozni az egyén, a szövetkezet, és a népgazdaság érdekeit. ezt a törekvést a szövetkezeti törvény is elismeri, amikor a közgyűlés hatáskörébe utalja a döntés jogát a szövetkezeti élet legfontosabb kérdéseiben. a szövetkezeti tagság maga választhatja meg vezetőit is. büntetett előéletű ember azonban nem viselhet tisztséget. helyes intézkedés ez azért is, hogy ne okozhassanak a szövetkezeteknek súlyos erkölcsi és anyagi károkat a szerencselovagok, a „kínskerésők”, akik ellen a jövőben törvényes alapon is védekezhetnek, sőt kell is védekezniük a szövetkezeteknek.

- a szövetkezetek egészséges fejlődését élénk figyelemmel és rokonszenvvel kísérik a szakszervezetek is - mondotta. egyebek között általános szövetkezeti és közvetlen munkásérdek is, hogy városokban, ipari településeken munkásszövetkezetek alakuljanak és működjenek. a szot mint biztató kezdeményezést támogatja ezt, és együttműködik a szövetkezeti szövetségekkel, hogy ilyen módon is előmozdítsa a munkáscsaládok ellátásának javítását.

a szövetkezeti törvényt elfogadta.

/folyt köv ./

16.20/p

1615

bkk. 2. /megkezdődött...20.folyt./e

radnóti László /somogy megye, 10. sz. v.k./ ktsz-elnök
----- utalt arra, hogy az új törvény adta lehetőségekkel élve egységesebb szerkezetbe lehetne foglalni a szövetkezetek alapszabályait és egyéb belső szabályzatait. a törvény jó alapot ad ahhoz, hogy a szövetkezetek területi szövetségei tuljussanak az utkeresés időszakán és hosszú távu munkaprogramot dolgozzanak ki. a területi szövetségektől a többi között azt is várja a szövetkezetek tagsága, hogy az eddiginél hatékonyabban segítsék létrehozni szövetkezetek és vállalatok kooperációját s kezdeményezzék szövetkezetek társulását közös kulturális, szociális, sportlétesítmények megteremtésére. a legtöbb szövetkezeti vezető a tapasztalatok szerint kész az együttműködésre, egyéb elfoglaltságaik miatt azonban nehezen vállalkoznak a társulások megszervezésére.

a képviselő az ipari szövetkezetek több problémáját is érintette. a közgazdasági szabályozók sok esetben nem azoknak a szövetkezeteknek kedveznek, amelyek a lakosság számára a legfontosabb szolgáltatásokat igyekeznek nyújtani. utalt arra, hogy a javítások-szolgáltatások fejlesztéséhez nyújtott állami támogatás és az ezzel kapcsolatos ösztönzőrendszer még nem hozta meg a kívánt eredményt. mivel a lakosság részére végzett szolgáltató munka jóval kisebb hasznot hoz, mint az árutermelés, sok szövetkezet inkább az utóbbit választja. maguknak a szövetkezeteknek is sokat kell tenniük a helyzet megváltoztatásáért, fontos azonban, hogy a tendenciát az állam a szabályozók megfelelő módosításával is gyorsítsa.

olyan megoldást lenne helyes - mutatott rá, - amely az államháztartásra nem ró újabb anyagi terheket, hanem bizonyos árnyok módosításával ösztönöz a lakosság jobb kiszolgáltatására.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk. 2. /megkezdődött.../ számú hirre:

a 10. folytatás utolsó bekezdésének utolsó előtti sorában gazdasági befolyásolás irandó.

a 11. folytatás első bekezdésének 5. sorában a szöveg: ...mintkét szektorban ugyanazt a szerepet kell...

/folyt.köv./

17.13/e

- 28 -

1418

bkk. 2. /megkezdődött...21. folyt./e

a 14. folytatás második bekezdésének 6. sorában a szöveg: ...mindenekelőtt a munkaerő folyama t o s foglalkoztatása...

a 16. folytatás 3. bekezdésének első sorában a szöveg helyesen: ...az utóbbi években tapasztalható egy es kedvezőtlen jelenségek...

a 16. folytatás utolsó bekezdésének 9. sorában a szöveg: ...ezekben a már ma is létező...

x x x

/folyt.köv./

bkk 2. / megkezdődött..... 21. folyt./folytatása!

szünet után varga gáborné elnökletével folytatták a törvénytervezet vitáját. szabó istván /hajdu-bihar megye, 18. v.k./

a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnöke aláhuzta: a törvénytervezetben az tilkröződik, hogy a szövetkezetek egyértelműen erősítik a társadalom szocialista vonásait. kizárt, illetve nem türethető a szövetkezetekben a kizsákmányolás semmilyen formája. fokozódik a személyes közreműködés szerepe, amely a vagyoni hozzájáruláshoz képest máris elsődlegessé vált. a szövetkezetek vagyona nem osztható fel. az elosztási viszonyokat áthatják a szocialista elvek.

- tudjuk, hogy a szövetkezéshez sok mindenre van szükség - folytatta -, de legfőképpen olyan gazdasági-politikai környezetre, amelyben a kezdeményezések nem halnak el. ezt társadalmunk már megteremtette. a különböző talajról táplálkozó merevség azonban béníthat, és lényegükből ki is forgathatja a szövetkezeteket. különösen veszélyes, ha magában a szövetkezetekben burjánzanak el a bürokratikus elemek. ennek veszélye még nem mult el. ezért üdvözlendő, hogy a tervezetet áthatja a bürokratikus vonások megszüntetésére való törekvés.

/folyt.köv./

17.45/e

- 29 -

1800

bkk. 2. /megkezdődött...22.folyt./e

a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnöke nyugtázta, hogy a tervezetben törvényszintű megfogalmazást kap a szövetkezeti mozgalom egysége. nincs szó azonban uniformizálásról. az egység: elvi-politikai egység, amely a társadalomban betöltött szerepre, az alapvető érdekeltségi viszonyokra hat ki, és igyekszik egyenlő esélyeket biztosítani a gazdálkodásban. ez az egység tehát nem szűrkíti el a szövetkezetek sajátos viszonyait, és abba az egyszerű szövetkezetektől a sajátos problémákkal küzdő szakszövetkezeteken át az összetett tevékenységű és vegyes formákig számos változat belefér.

- a tervezet tovább erősíti azt az elvet, hogy a szövetkezet a tagoké.

ezzel függ össze, hogy a szövetkezetben való részvétel önkéntes. a szövetkezeti életnek elsődleges mozgató erejévé teszi a gazdasági érdekeltséget, az ösztönzést, és megköveteli az önként vállalt kötelezettségek teljesítését.

a törvényjavaslatból egyértelműen kitűnik, hogy a szövetkezet elsődleges gazdasági célja a tagok anyagi jólétének növelése, érdekeik szolgálata. az állam a közgazdasági szabályozás eszközeivel éri el, hogy ez a cél egybeessen a népgazdaság érdekeivel. az állami felügyelet gyakorlásával biztosítható, hogy a törvényes keretek között maradjon a szövetkezetek munkája.

a törvényjavaslat nagy hangsúlyt ad a termelőszövetkezet és a tagok közötti kapcsolat kérdéseinek. a tsz-ekben a tagság nemcsak munkaerőt jelent - abban az értelemben, hogy létszáma csökkenthető és növelhető az éppen rendelkezésre álló technológia követelményei szerint. a tagság egyben tulajdonos is, tehát társadalmilag elismert igényeinek megfelelően hatást gyakorol a szövetkezet működésére és igényeket támaszt azzal szemben. erősíteni kell a tagság és a tsz közötti kötelezettségeket, főleg annak tartós elemeit. a személyes közreműködés lehetőségeinek, a munkaalkalmak és szolgáltatások megteremtésén túlmenően foglalkozni kell az új szerű vagyoni kötelezettségek erősítésével is.

a törvénytervezettel a képviselő egyetértett és javasolta törvényerőre emelését.

/folyt.köv./

17.52/e

- 30 -

1206

bkk. 2. /megkezdődött...23. folyt./e

pájer imre /győr, 10. v.k./ tsz-elnök hangsúlyozta: az egységes szövetkezeti törvényjavaslat hűen kifejezi a szövetkezetekben végbement nagy fejlődést, tovább erősíti a szövetkezeti demokratizmust, az egységes szemléletet. rámutatott arra, hogy a termelőszövetkezeti vonatkozásban a gazdálkodást, a tagság aktivitását, a szövetkezeti mozgalom tartalmát jelentős mértékben növelte az 1967. évben alkotott termelőszövetkezeti törvény.

kifejezte meggyőződését, hogy az egységes szövetkezeti törvény tovább fejleszti az eddigi jogszabályokban megfogalmazott vívmányokat a szövetkezeti tagság és az egész népgazdaság érdekében. kiemelte a törvényjavaslatnak azt a lényeges pontját, hogy a szövetkezetek gazdasági céljaként határozza meg a tagok anyagi jólétének előmozdítását, a tervszerű és gazdaságos közreműködést a társadalom sokrétű igényeinek kielégítésében. a szövetkezeti mozgalom eddig végzett tevékenységének elismerése tükröződik a képviselő szerint a törvényjavaslatnak abban a megállapításában, hogy a tagsági viszony alapján a szövetkezetekben végzett munka egyenrangú az össznépi tulajdon keretében végzett munkával. helyes - mutatott rá -, hogy a törvényjavaslat a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe utalja a magasabb vezető munkakört betöltő dolgozók díjazásának megállapítását. ez néhány helyen talán problémát okoz majd, de a nyilvánosság előtti döntés végeredményben feltétlenül javítja majd a szövetkezet tagságának és a vezetésnek az összhangját.

a törvényjavaslatot elfogadta.

horváth kálmán /veszprém megye, 7. v.k./ tsz-elnök egyebek között kiemelte, hogy a törvényjavaslat rögzíti: mind a tag, mind a szövetkezet részéről önkéntes elhatározás alapján történik a tagsági viszony létesítése. ezzel a rendelkezéssel teljes egészében érvényesíti az önkéntesség és a „nyitott, tagság elvét. ettől a megoldástól - mondta a képviselő - a termelőszövetkezetek azt várják, hogy kialakul olyan munkaerő-kiegyenlítő és -mozgás, amely megfelelő a szövetkezetek eltartóképessége és a munkaerő-foglalkoztatottság szempontjából egyaránt.

/folyt.köv./

18.15/e

- 31 -

1217

bkk. 2. /megkezdődött...24.folyt./e

a termelőszövetkezeti dolgozók tényleges tsz-tagdá válásához a társadalombiztosítás terén is biztosítani kell a megfelelő feltételeket, eddig sem az alkalmazottak, sem a termelőszövetkezetek nem voltak érdekeltek a belépések szorgalmazásában, az alkalmazottak foglalkoztatása a termelőszövetkezeteknek társadalombiztosítási szempontból olcsóbb, mint a tagoké, a törvényjavaslat fontos rendelkezése, hogy a munkában töltött idő alapján járó jogok szempontjából a szövetkezeti tagként és a munkaviszonyban végzett munka azonos elbírálás alá esik, ezt az alapelvet következetesen érvényre kell juttatni a kerettörvény alapján és szellemében készülő új jogszabályokban is.

elismerőleg szólt arról, hogy a törvényjavaslat részben új alapokra helyezi és továbbfejleszti a szövetkezetek érdekképviseleti rendszerét, mindamellett még további biztosítékokra lenne szükség az érdekképviseleti szervek munkájának hatékonyabbá tétele érdekében, ilyen biztosíték lehetne annak kimondása, hogy a szövetkezeti szövetségek testületi szerveitől érkező ajánlásokat kötelező megvitatni, ez a kötelezettség nem jelentené a tagszövetkezetek önállóságának a korlátozását, mert az ajánlások csak akkor válnának rájuk nézve kötelezővé, ha azokat saját testületi döntésükkel elfogadják.

a törvényjavaslatot a képviselő elfogadta.

bollók józsefné /borsod, 26. v.k./ műszaki ügyintéző elmondta, hogy hazánkban 112 háziipari szövetkezet működik, amelyek több mint 70 000 embernek biztosítanak munkalehetőséget, termékeik kiváltképp kézműipari jellegű, ugynevezett választék-bővítő, kis szériában forgalomba hozott árucikkek, ezt a fajta munkát többnyire otthon végzik, zömmel nők, akik számára más elhelyezkedési lehetőség lakhelyükhöz közel nincs, ilyen módon a háziipari szövetkezetek a helyi foglalkoztatási gondokat is lényegesen enyhítik, rámutatott, hogy a felszabadulás óta a népművészet széleskörű érvényesülési lehetőségét kapott, ennek köszönhető, hogy ma már országsszerte hivatásszerűen folyik a népművészeti tevékenység, a szövetkezeti népi iparművészet alkotásai ma már keresett cikkek mind a hazai, mind az export-piacokon.

a képviselő aláhuzta a szövetkezetek együttműködésének fontosságát - különösen kisebb településeken - a szociális és kulturális feladatok megoldásában, a lakossági szolgáltatások fejlesztésében, annál inkább célszerű az együttműködés, mert a kettős tagság megengedett a szövetkezetekben.

/folyt.köv./

18.23/e

- 32 -

18.23

bkk. 2. /megkezdődött...25.folyt./e

a tsz-tagok szabadidejükben munkát vállalhatnak az ipari szövetkezetekben, ez előnyös a szövetkezeti tag számára is, mert így biztosítani tudja a nyugdíjhoz szükséges átlag-jövedelmet, felvetette, hogy az ágazati törvényerejű rendeletekben szabályozni kellene a kettős tagsággal kapcsolatos jogi kérdéseket is.

a törvényjavaslatot elfogadta.

kapiller imre /vas megye, 9. v.k./ tsz-elnök elismerőleg szólt arról, hogy a szövetkezeti tagok munkáját egyenrangúnak minősítik az állami tulajdonformában végzett tevékenységgel, a munka egyenjogúságát kimondó rendelkezés a szövetkezeti mozgalom nagy elismerését jelenti, gazdasági fontosságát bizonyítja.

kitért a felszólaló arra, hogy a szövetkezeti tagról való gondoskodás - a nyugdíj, a nyugdíj-korhatár megállapítása, a társadalombiztosítás, a szociális juttatások - jogszabályi rendezése csak fokozatosan, a népgazdaság lehetőségeinek növekedésével párhuzamosan valósulhat meg, közelíthet a más ágazatokban már elért színvonalhoz, fontos, hogy a szövetkezetek önerőből is tegyenek meg mindent a szociális gondoskodás javításáért, példaként megemlítette, hogy számos vas megyei szövetkezetben kiegészítik a nagycsaládosok családi pótlékát, a munkaképtelen idős tagokat havonta rendszeres anyagi juttatással támogatják, nyugdíjkiegészítésben részesítik.

foglalkozott a képviselő a szakszövetkezetek helyzetével is, hangsúlyozta, hogy a nagyüzemi gazdálkodásra alkalmas szakszövetkezeteket államilag feltétlenül támogatni kell, hogy lehetővé váljék esetleg termelőszövetkezetekké fejlődésük, annak idején - emlékeztetett rá a felszólaló - a termelőszövetkezetek is tekintélyes állami támogatást kaptak, ami nagyban segítette megszilárdulásukat, kérte, hogy az ágazati jogszabályok kidolgozása során az illetékesek legyenek figyelemmel a szakszövetkezetekre, segítsék gondjaik megoldását.

a törvényjavaslatot elfogadta.

ezután szünet következett, majd dr. beresztőczy miklós vette át az elnöklést.

/folyt.köv./

18.40/e

- 33 -

18.40

bkk. 2. /megkezdődött...26.folyt./e

rév István /csongrád megye, 9. v.k./, a minköz szövetezet elnöke hangsúlyozta: az egységes szövetezeti törvény lehetővé teszi a mezőgazdasági, a fogyasztási, a kereskedelmi és az ipari szövetezetek szervezett működését és együttműködését, mégpedig olyan formában, hogy azok a népgazdaság szolgálatán keresztül egyaránt segítsék a szövetezetek továbbfejlődését és tagjaik anyagi, politikai, társadalmi felemelkedését.

Kitért a melléküzemági tevékenységre, s rámutatott: a helyesen meghatározott és szervezett ipari és kereskedelmi jellegű tevékenység nélkül a mezőgazdasági szövetezetek túlnyomó többsége csaknem életképtelen. viszont jogszabályokban kellene meghatározni azokat a területeket, amelyeken a melléküzemági tevékenység nem kívánatos. ugyanakkor a feltétlenül szükséges területeken végzett munkához az eddigieknél nagyobb támogatást és nagyobb segítséget kell nyújtani. törekedni kell arra, hogy az így meghatározott területek szervesen kapcsolódjanak a mezőgazdasági termékek és termények feldolgozásához, illetve forgalomba hozatalához. kívánatos például, hogy tovább bővüljön a tevékenység a szolgáltatások, építkezések, gépjavítások területén, ami a szövetezeteknek, a tagságnak és a lakosságnak egyaránt közös érdeke.

zeteknek, a tagságnak és a lakosságnak egyaránt közös érdeke.

- ezeket a tevékenységi ágazatokat is adjuk vissza magának a szövetezeti tagságnak, hogy a jövőben ne a szövetezeti alkalmazottak és néha az ügyeskedő kalandorok legyenek az ugynevezett melléküzemági tevékenység szervezői, elsőszámu haszonélvezői, hanem maga a tagság, amelynek termelő tevékenységét a szövetezeti törvény mellett a szövetezeti alapszabály is meghatározza.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek ajánlotta.

fábián Márton /szolnok megye, 8. sz. v.k./ tsz-elnök alá-huzta, hogy a törvényjavaslatban kifejezésre jut a szövetezetek társadalmi megbecsülése. mint mondta, az a legfontosabb, hogy a törvény rendelkezései a gyakorlatban minél teljesebben érvényesüljenek. a szövetezeti tulajdon most már jogilag is egyenrangúvá válik a társadalmi tulajdon más formáival, indokolt tehát, hogy az élet- és munkakörülményekben, a szociális ellátásban tapasztalható különbségek is fokozatosan megszűnjenek.

/folyt.köv./

18.52/e

- 34 -

1900

bkk. 2. /megkezdődött...27.folyt./e

mivel ennek üteme a népgazdaság teherbíró képességétől függ, elengedhetetlen, hogy a termelőszövetezetek az eddigieknél is nagyobb erőfeszítéseket tegyenek saját helyzetük javítására s ezzel a falu és a város szociális ellátásában tapasztalható különbségek mielőbbi felszámolására. a szövetezeti tagságot érdekelttebbé kell tenni a közös vagyon gyarapításában. meg kell teremteni annak feltételeit, hogy minél több fiatal keresse és találja is meg boldogulását a közös gazdaságokban. a szövetezetek vérkeringésének frissítésével lehet ugyanis a leghatékonyabban korszerűsíteni a munkát, javítani az eredményeket.

a szövetezetek mechanizmusát érintő jogi kérdésekkel foglalkozva kijelentette, hogy meg kellene változtatni azt a korábbi jogszabályt, amely a tagsági viszony létesítésének vagy megszüntetésének eldöntését a közgyűlés hatáskörébe utalja. a közgyűlés ugyanis viszonylag ritkán, évente két-három alkalommal ülésezik, így a munkaviszony kérdéseiben csak formálisan tud dönteni. célszerű lenne, ha az említett kérdések intézése - a tisztségviselők tagsági viszonyával kapcsolatos ügyek kivételével - a választott vezetőség hatáskörébe kerülne s csupán a vitás ügyeket, a fellebbezéseket terjesztenék a közgyűlés elé.

a törvényjavaslatot a képviselő elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

18.58/e

1905

- 35 -

bkk.2. megkezdődött..... 28.folyt /p

ezután az elnök dr. beresztóczy miklós a vitát lezárta, s dr. korom Mihály igazságügyminiszternek adta meg a szót, aki válaszolt a vitában elhangzott észrevételekre.

a miniszter a vita leglényegesebb vonásaként emelte ki, hogy a felszólaló képviselők egyöntetűen kifejezték egyetértésüket az egységes szövetkezeti törvény megalkotásával, hangsúlyozták annak szükségességét. a felszólalásokból azt a következtetést lehet levonni - hangsúlyozta - , hogy az országgyűlés tagjai az új törvényt olyan iránytűnek tartják, amely megbízható eligazítást nyújt a témával összefüggő kérdésekben. a miniszter megköszönte a képviselők egyetértő támogatását, s hangsúlyozta, ha a törvény végrehajtásában is teljes lesz az egység, a szövetkezeti törvény minden bizonnyal hatékonyan betölti majd társadalmi szerepét és hivatását.

a vita során egyébként - mint a miniszter megállapította - számos olyan kérdés hangzott el, amelyet a kormánynak, a különböző minisztériumoknak, tanácsi szervezeteknek, társadalmi szervezeteknek behatóan tanulmányozniuk kell, s figyelembe kell venniük, amikor az ágazati jogszabályok kidolgozása napirendre kerül. az országgyűlés plénümán felmerült kérdések ugyanis élő, valóságos problémák, amelyekkel foglalkozni kell. ezekre a kérdésekre egyébként a kormány - az eddigi gyakorlatnak megfelelően - visszatér majd, s az érdekelt képviselők választ kapnak majd felvetéseikre.

a továbbiakban a miniszter aláhuzta : bár az új törvény nagy előrelépést jelent a szövetkezetekkel kapcsolatos jogszabályalkotásban, természetesen nem oldja meg egycsapásra szövetkezeti mozgalmunk minden gondját, problémáját. ezek közé tartoznak például a társadalombiztosítással, a szociális juttatásokkal kapcsolatos különféle kérdések. ezeknek megnyugtató rendezésére nemcsak a törvény, de még az ezután kidolgozásra kerülő ágazati jogszabályok sem vállalkozhatnak. sőt ennek időbeli ütemezését sem irányozhatják elő. a társadalombiztosítás, és a vele kapcsolatos, nagy horderejű kérdések megoldása, vagy előbbre vitele döntően a gazdasági feltételektől függ. most csak annyit lehet ígérni, hogy a népgazdaság teherbíró-képességének, lehetőségeinek figyelembe vételével kerülhet majd sor e fontos kérdések rendezésére, megoldására.

/folyt köv ./

19.30/p

uk

bkk.2. megkezdődött 1 29.folyt /p

addig is azonban, amíg a kormány ilyen irányú intézkedéseket tud tenni, nagyon sokat segíthetnek maguk a szövetkezetek is, rászorulók támogatása, anyagi megsegítése érdekében. ezzel kapcsolatban nagy jelentőségűnek mondotta a miniszter azokat a kezdeményezéseket, amelyekről néhány képviselő a vita során említést tett.

végezetül a miniszter kérte a képviselőket, hogy a szövetkezetekkel kapcsolatos ágazati jogszabályok előkészítésében, megalkotásában is a törvényjavaslat parlamenti tárgyalása során tanúsított aktivitással és felelősségtudattal vegyenek majd részt.

az igazságügyminiszter válasza után határozathozattal következett. dr. beresztóczy miklós előbb szavazásra bocsátotta a felmerült módosító javaslatokat, amelyeket az országgyűlés egyhangulag elfogadott. végezetül az országgyűlés a szövetkezetekről szóló törvényjavaslatot általánosságban és - a már előzőleg megszavazott módosításokkal - részleteiben egyhangulag elfogadta. ezzel a szerdai tanácskozás befejeződött.

csütörtökön -10 órakor - az ifjúságról szóló törvényjavaslat tárgyalásával folytatja a munkáját az országgyűlés./mtl/

19.36/p

Vicp

19.50
p